Dr. B. GERZABEK

Організатор Руських Лікарів у Старім Краю й Канаді

СПЕЦІАЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ

[illegible]

WINNIPEG, MAN.

МІСЦЕВІ ВІСТИ.

Руська музична школа.

Д. [illegible] отвирає свою власну музичну школу під ч. 267 Селкірк, [illegible] Кайно Театру. Буде він учити любителів і охочих до науки на всяких інструментах, позаяк сам посідає знанє і практику гранн на ріжних інструментах. — Між нашими людьми у Вінніпегу є богато молодців, які мають вже початки, однак суть на мало вишколені в музиці. — Користним проте було-б для них, використати теперішню нагоду, та вписатись до згаданої музичної школи, доповнити своє знанє і стати майстрами свого фаху. —

Русини міста Вінніпегу ще до сього часу не мають свої орхестри, а в всяких потребах мусять удавати ся до Жидів або других народностий, а ці їх уже мусять платити великі гроші. — Беруть від нас чужі, — чому-ж не мали взяти та заробити свої? — Тож до школи, панове музиканти, та виказіть як найскорше свою руську орхестру!

Грізька чоловікови револьвером.

Вчера арештовано Марію Кузьов, що від грозьбою револьвера жадала від свого чоловіка грошей. — Чоловікови Марії що замінено присуд полицийний суд платити по 20 дол. місячно на удержане. Коли чоловік не хотів платити її призначених судом грошей, вхала вона до хати під ч. 128 Гіґґінс аве. де мешкав її чоловік і з вимірених в його голову револьвером зажадала грошей. — Чоловік відобрав від неї револьвер та покликав поліцію, яка арештувала сю дуже лиху жінку.

— У Вінніпегу почала виходити нова польська тижнева газета „Газета Народова“, є се друга в [illegible] тепер газета в Канаді.

— Минувшої суботи відіграло тов. „Бони“ у Вінніпегу представлене „Пай[illegible]чка“ з досить добрим успіхом. Чистого доходу, як довідуємо ся, було понад 20 дол. —

— Сегодня суботи відіграє Тов. [illegible] Заниманщаної представлене на сцені Народного Дому у Вінніпегу. Русини міста Вінніпегу повинні прибути як найчисленнійше на се представлене, щоби дати належну підмогу сій інституції.

Дикон вістане дальше майором міста Вінніпегу.

Вчера явилася в офісі теперішнього майора міста, п. Діконa, численна делеґація разом з міськими контролерами і алдерманами, яка просила, щоби він позістав майором і на другий рік та послужив містови своєю доброю радою і працею. В сім році як зачувати, ніхто не буде виставляти своєї кандидатури на майора, тому загально сподіваються, що Дікон буде вибраний через акламацію.

— Від початку сього року до нинішнього дня видало місто Вінніпеґ перміти на будову ріжних домів та фабрик на суму 18 мільонів долярів. Сподіють ся що в протягу слідуючих двох місяців ся сума зросте до 20 мільонів, як се було в роки минувших. Значить ся наше місто росте як на дріжджах.

Потоптаний стріт-каром.

На переходячого через улицю Потрдейм Т. Фігоаду, в неділю вечером о год. 8, трамвай та сильно його потоптав. — Фіга забрано до міського шпиталю, де сконстатовано, що він дістав досить поважні рани на голові. — Вина сего випадку, як говорять свідки є кондуктор, який не [illegible], щоби остеречи перехожого.

Упав з слупа на землю.

Підчас праці на телеграфічнім стовпі, на розі улиць Мейн і Магнус вістав Фред Фініс поражений електрикою і упав на землю з висоти 20 фітів. Фініса відвезено сейчас до міського шпиталю де сконстатовано, що він дізнав дуже внутрішних ушкоджень і помимо упадку з такої висоти, не зломив в собі жадної кости.

ПОСЛІДНІ ВІСТИ.

Великий пожар в Ню Йорку.

В місті Ню Йорку, пре[illegible]

[illegible] у л. Кайл, вибухла експльозія в фабриці, де перетоплюють ся олива. Сейчас по експльозії вибухнув великий пожар, який обняв цілий будинок, в якім працювало около 200 робітників. Всім працюючим грозила неминуча смерть в огни та знаючих фабрики, однак притомність умів та холоднокровна рада майже всіх урятувала майже всіх житє. — Робітники швидко побачили що вхід вихід, якими могли дістати ся на двір, а наслідок експльозії завалили ся, поробили ріг шнурів зі своєї одежі, і почали ними спускати ся на землю помін полумини в гню, який грозив смертію зі всіх сторін. Совузміливому призвали ся з улиці тисячі тисячі народу, яка радісно витала спасаючих ся а вогню робітників та гасила на них машину се одежу. В сей спосіб майже всі уратували своє житє — згинуло тільки шістьох робітників і то ті, які находили ся на партері, саме в тім місци, де наступила експльозія.

Обжалований о обиду.

Др. Кульчицький, зі Скрантон заприсяг в суботу кавна арештовання о. Володимира Держируку, обжалуючи його о кримінальну обиду чести, що стоїть в звязи з оголошеною статі, яка була поміщена в „Новім Житю“, часописі, що виходить в Олифанті. О. Держирука був недавно обжалований через [illegible] жінку о не удержане не припечення жени. —

Побіда французьких авіяторів.

В Раймс в Франції відбували ся недавно міжнародні перегони воздухоплавів о першеньство на сьвіті. На тих перегонах побідила Франція.

Дорога, яку треба було перелетіти виносила 124.28 миль. Першого перелетів ту дорогу Французький летун Превро в 59 мінутах і 45 і три чверти секунди. Значить ся, їхав з приблизною скоростію 126 миль на годину. По нім прилетів летун Верден, — а Гільбер третій — також Французи.

Царевич не буде жити

Перебуваючий [illegible] Філядельфії приболиший лікар болгарського короля Фердинанда, говорить, що в лікарських кругах Росії панує загальне переконане, що російський [illegible] пішов не перейде [illegible] царського сина [illegible] з такого слабого [illegible]

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД ГУРТОВИЙ

товарів поживних і масарських виробів в Вінніпегу.

[illegible]

Пишіть сейчас до:

W. CHLOPAN, 590 Burrows Ave.

(CHLOPAN'S BLDG.)

Telephone: St. John 150 Winnipeg, Man.

УВАГА!

В старім краю [illegible]

В Канаді [illegible]

СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ!

[illegible]

МІЖНАРОДНА БАНКІРНЯ

ЕДВАРД ВАРШАВСЬКІ і Ска.

843 MAIN St. WINNIPEG, MAN.

що людей чи довше від [illegible] жеського віку і тому рос[illegible] ський трон правдоподібно перейде в руки котрогось з великих князів.

Арештовано за крадіж.

Поліція в Торонто арештувала В. Мекінтайра, банкового клерка за крадіж 10 тисяч долярів. Мекінтайр працював як клерк в банку Нова Шкоція в місті Ст. Джан. Після крадежи виїхав він до Чікаґо, де перебував якийсь час, а коли довідав ся, що за ним шукає поліція, виїхав скоро до Торонто. В погоню за ним удали ся детективи, яким вдало ся упасти його притримати і засадити до „Іванової хати.

Винахід нового ліку против тифу.

З Сан Франціско, в Каліфорнії доносять, що лікар др. Ф. Р. Карсон винайшов новий лік против хороби тифу, т. зв. против фиру сурвемцю. Суровицю ся стягає ся з хорих вже на тиф людий і овечей нищіло се подібно як віспу в [illegible] Др. Карсон говорить, що він є певний свого ліку [illegible]

ЦІНИ ТОРГОВЕЛЬНІ У ВІННІПЕГУ.

Вівторок 28, жовтня.

Пшениця:

1 northern	79 1/4	ц. бушл.
2 ..	77 1/4	..
3 ..	75 1/4	..
[illegible]	[illegible]	..
Ч. 1 ред уінтер	80 1/4	..
Ч. 2 ред уінтер	78 1/4	..
Ч. 3 ред уінтер	76 1/4	..
Ч. 4 ред уінтер	[illegible]	..

Овес:

Ч. 2 білий	33 1/4	..
Ч. 3 білий	32 1/4	..
Ч. 3 Сер. Зах.	[illegible]	..
Екстра [illegible]	31	..
На [illegible]	[illegible]	..
На [illegible]	[illegible]	..

Ячмінь:

Ч. 3	41 1/4	..
Ч. 4	47 1/4	..
Відкинутий	[illegible]	..
На [illegible]	[illegible]	..

Лен:

Ч. 1 Півн. Зах. Сер.	1.13	..
Ч. 2 Сер. Зах.	1.11	..
Ч. 3 Сер. Зах.	1.09	..

[illegible]

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД

вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

отворено сими днями на 175 HENRY Ave., в Winnipeg.

Просимо отже запамятати нашу адресу і при нагоді нас відвідати — познакомити ся з нами.

Ми зі своєї сторони будемо старати ся вдоволити всіх наших людий Русинів, які певно можуть піднирати чужих, вірують свого земляка.

Напитки в нас ріжнородні і першорядної знаменитости — переконаєте ся самі се побачите, коли зайдете і спробуєте.

На весіля і забави наші напитки вражаєм посилаєм вдоволені на фарми.

Коли зайдете, то обіцан певно рошанете про нас і своїм знакомим.

Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю З поважанєм

Alexander Roshko.

175 Henry Ave. Phone Main 1757 Winnipeg, Man.

ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ПРИ ПИСІВ КАНАДІЙСЬКИХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

Котра будь особа, що є головою родини, або будь-котрий мужчина, що має скінчених 18 літ, може взяти гомстед [illegible] секції, свобідних земель в Манітобі, Саскачевані або Альберті. [illegible]

[illegible]

О б о в я з к и: Мешкати і управляти [illegible] фарми кожного року 6 місяців протягом 3 літ. Гомстедовець може мешкати [illegible] від свого гомстеду на фармі, що найменьше 80 акрів його по-

сіданє, або його батька, матери, сина, доньки, брата чи сестри.

В декотрих дістріктах гомстедовець добрих обставин може купити одну четверту секцію, що прилягає до його гомстеду. Ціна 3 дол. за акер.

О б о в я з к и: Мусить мешкати кождого року 6 місяців до 6 літ, почавши від дня взяти гомстеду (вчисливши час, в котрім старати ся треба о патент) і выробити 50 акрів.

Гомстедовець, що вичерпав вже право [illegible] стеади [illegible] дістріктах.

О б о в я з к и: Мусить мешкати кождого року 6 місяців через 3 роки, обробити 50 акрів і [illegible] дому за 300 долярів.

W. W. CORY

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

Ottawa, Ont.

С. В. КОЗА

НОТАР КРАЄВИЙ — КОМІСАР УРЯДОВИЙ

[illegible] практику в справах краю [illegible] з Старім Краю і в Канаді.

В [illegible] справах удавайтесь на адресу

661 MAIN Str. перший поверх.

Phone Main 1486 і 1979 Winnipeg, Man.

[illegible]

Fryiak. Winnipeg [illegible] Man

Н. Козуб

„КАНАДА“ виходить кождого тижня у вівторок.

Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50

Видає
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА „КАНАДА“
Адреса: „КАНАДА“
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

КАНАДА

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA“
Ruthenian Weekly
Published every Tuesday by
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA
The best medium for advertisements.
Subscription Per Year $1.00
Address: „CANADA“
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

РІК І. Вінніпеґ, Ман. Вівторок 4 Листопада 1913. Число порядкове 10. Winnipeg, Man. Tuesday November 4-th 1913. Число 10

НОВИНКИ.

На Балкані все ще кипить.

В Греції наступила в послідних тижнях нова мобілізація. Ся мобілізація обіймає майже цілу грецьку армію. Всіх рядових жовнірів, а навіть і резервістів, яких по скінченю другої балканської війни, розпущено домів, покликано назад в ряди. Причиною мобілізації є грізна постава Туреччини, яка жадає, щоби острова на егейськім мори дістали автономію та що дістали під протекторатом Туреччини, — підчас коли Греція уважає майже всі згадані острови за виключну свою власність.

Грецький генерал Ошталос, який перебуває саме тепер на границею, в місті Біарія, дістав телеграфічне повідомлене, щоби сейчас повертав до Греції та обняв провід над грецькою армією в Ниїні.

Сам грецький король, в розмові з репортером заявив, що положене Греції, є досить грізне, та що правдоподібно Греція буде мусіла провадити третю війну з Туреччиною, котра при помочи Болгарії хоче відобрати від неї ці добичі. На випадок війни Греція мусить числити тільки на свої власні сили, бо Сербія є занята тепер повстанєм в Альбанії і не може дати їй ніякої помочи.

В цілій Туреччині робять ся горячкові приготовання до війни, а турецький рад хоче зірвати переговори з Грецією, як доки не отри-

має від Греції островів Хіос і Метілену. — Туреччина фльота стоїть готова і тільки чекає приказу, щоби віпливсти на грецькі води та розпочати нову війну з Грецією.

В других дипльоматичних знаходять ся дуже песимістично на балканські справи та говорять, що третя війна між балканськими державами є неминуча.—

— В послідних днях прийшло рівнож до непорозуміння між Австрією й Італією. Причиною сих непорозумінь є визначене границь Альбанії, та забіги Австрії помістити виключною протекторкою сеї нової держави."

Одним словом на Балкані кипить дальше і не знати коли сїй заверує! буде вже з мень.

ІНТЕРВЕНЦІЯ СП. ДЕРЖАВ В МЕКСИКУ.

115 000 жовнірів готових до вимаршу.

Після насильних та неправних виборів в Мексико, підчас яких Гуерта, уживаючи насильства, казав на себе голосувати, і — вибрати себе президентом,— на домагане европейських держав, ґодия ся вкінци уряд Сп. Держав на інтервенцію в Мексико. По розказу секретаря війни зараджено приготоване до воєнної експедиції і 115,000 жовнірів стоїть вже готових до вимаршу і тільки чекають розпоряджени президента Вільсона.

Що говорить Порфірій Діяз про інтервенцію.

Бувший президент Мексика, генерал Порфірій Діяз який перебуває саме тепер в Паризу, запитаний що думає про теперішню ситуацію в наслідок інтервенції Сп. Держав відповів так: „Нехай ніхто не забуває, що Мексико є великою і сильною країною, і на з такою всі повинні числити ся“. А дальше сказав так: „Я не хочу повертати до своєї вітчини, поверну олмяк тоді, як на мою вітчину нападуть чужинці, і я певний, що в случаю такого нападу, весь мексиканський нарід, покинувши свої теперішні спори, зєдинить ся і спільно, злученими силами постарає ся відбити всі напади і прогнати напасників.

Сеги справі так станові, як отсе проголосив довголітний мексиканський президент, Порфірій Діяз, то справа мексиканська стане ся твердим до розкусення оріхом для Сп. Держав, на яких можуть поломити зуби ті, які легковажать собі цілу ситуацію, та думають що легким коштом удасть ся заволодіти Мексиком.

Упав з висоти 400 фітів.

Віктор Штіфлер, німецький авіятор і його механік уратувались майже чудом від смерти, надаючи з висоти 400 фітів на землю. Коли вони оба перелітали над містом Верайбле у Франції зіпсувалась машинерія в їх аероплані і вони з великою скоростію почали спадати на землю і тільки завдяки крилам літака сила упадку зменшила ся, через що оба летуни вийшли живими з сеї при-

годи, відніели тільки досить поважні ушкодження тіла.

Продав свою жінку

З Парижа доносять про цікавий а рівночасно трагічний випадок, який лучив ся недалеко місточка Мамбоге у Франції. Фармер Марче, який мешкав недалеко сего місточка, продав перед трома днями свою 35-літну жінку якомусь Гравєтови за 200 франків. — В суботу 1-го листопада, в трилітну річницю сеї продажи зійшлись всі троє на забаву до одної гостинниці в Мамбоге. Підхмелившись, почали між собою сварку, а далі бійку, в часі якої Гравет витягнув револьвер і вистріливши, положив Марче-го трупом на місци. Гравета і [illegible] плону ним за 200 франків [illegible] арештовано.

Гостина цісаря Вільгельма у Відни.

Цісар німецький Вільгельм II. зложив недавно візиту, австрійському цісареви, Францу Йосифови, який на його повитане виїхав аж на зелізничу стацію. Ся гостина Вільгельма у Відни мала на цілі усунути неприхильні поголоски про ворожнечу між Австрією і Німеччиною.

Наслідки релігійної забобонности.

Дня 3. н. м. в Тоннчи Галичина, переходив попри польську бурсу жидівський похорон. Саме тоді зазнали в бурсі на науку. Жиди почувши дзвінок, кинули небіщика на землю і серед крику почали тиснути ся до бурси і кидати камінєм. Вибіг з бурси учитель Михайло Вісгура і почав успокоювати Жидів, але вони зати-

снули його між собою і потурбували. Для поясненя треба сказати, що у жидівських старовірів є пересуд, що коли мерци підчас похорону стрінуть дзвонь, то він не спочине супокійно. Власть почала слідство против Жидів.

Судний день в Холовні.

Дня 10. м. м. о год. 6.30 вечером зібрали ся Жиди з Холовна і сусідних сіл на молитву в божниці. До війлу, де молили ся Жидівки, вбігла мала 9-літна дівчинка Ціпра Соклер з криком: „Рифки брент“ (сї ето значить „горить“, а відносила ся до Рифки Широцер, у якої займили ся в печі дрова). З сеї причини повстав в божниці великий переполох, бо Жидівки думали, що горить божниця. Всі кинули ся лавою до входової клітки і коли передна поховнула ся і впала на неосвітленій сходах, почали падати всі одна на другу і в одну мить виросла в сходовій клітці гора повалених женщин. Зібрані в долішних кімнатах мужчини думали, що горить в відділі женщин. Тому кинули ся всі на ратунок своїх жінок і зноь тратували повалених на сходовій клітці. Аж командант жандармерії Шмельцер і Вайнвіл привернули з трудом спокій. Потім стали витягати повалених і показало ся, що 10 жінок є неживих, між ними одна послугачка християнка. Є також богато ранених.

Улична жебранина.

Польські товариства попали ся сего року в скрутне положеню фінансовім. Нема сойму і уряди ся красної запомоги. Справді і руські товариства діставали деякі запомоги від сойму, але ледви яку 30-ту часть того, що діставали польські товариства. Руські товариства привикали доробляти ся грошей своїми силами а польські спускали ся на дурничку: Коли тепер не стало краєвих запомог, руські товариства майже зовсім не відчули, а польські пустили ся на уличну жебранину. Можна ще простити коли збирає ся на улицях на яку доброчинну ціль але, щоби такі товариства як „Соколи“ збирали датки на улицях, се вже зовсім їм не лицює.

ПОЗІР ПОДАТКОВЦІ ПЯТОЇ ВАРДИ.

В пятницю, дня 7-го с. м. відбудеть ся загальний мітінґ в справі поставлення кандидатів до міських урядів в пятій варді.

Вибори за плечима! Справа важна. Обовязком отже кождого є явитись! Мітінґ відбудеся в Магнус Гал о 8 год. вечер.

Виборчий Комітет.

Великий пожар.

В місточку Строн, Алта, вибух в суботу рано великий пожар, який в коротким дуже часі обняв пять будинків і спричинив шкоди на 60,000 долярів. Пожар ширив ся дуже скоро і місцева пожарна дружина не могучи дати собі ради, телеграфувала [illegible] до місточка Кемроз місцевим спеціальним треном висіли на поміч щоб в час пожарники і спільними силами угасили палаючі вогонь.

Генерал Бут в Ню Йорку.

Генерал В. Бут, який по смерти свого батька дістав голову Салвейшен Армі прибув в пятницю до Ню Йорку. З Ню Йорку приїде він до Вінніпегу, а відси до Торонто і знов до Сполучених Держав. В своїй подорожі буде він звиджувати всі відділи згаданої секти, та буде уряджувати публичні лекції.

Оголошене.

Важна справа.

Прошу всіх Родинців, котрі походять з Тлустого, Рожанівки, Анелівки, Свидови, Антонівки, Лисовець, Солоного, Мухавки, Бурдулинець, Головчинець і других сіл повіту Заліщицького в Галичині, щоби зголосились до мене листовно і подали свій адрес і заняте.

На всі листи відпишу скоро і подам причину, для чого потрібно мені про згадане помешене знати.

З пов.

Григорій Боднар
З Тлустого.

Прошу писати на адрес
H. Bodnar
c/o. Alloway & Champion,
667. Main str.
Winnipeg Man.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ!

КРАЯНИ:—

Як їдете до краю сеї осени, незабутьте прийти до нас по шіфкарту. У нас можна купити шіфкарту до краю на всі Лінії і також можна їхати через Канаду або НюЙорк.

Ми продаємо шіфкарти по слідуючих цінах, які є найтанші можливі.

Шіфкарта з Вінніпеґу до Кракова коштує	$70.60
.. .. .. Львова ..	73.00
.. .. .. Чернівець ..	74.50
.. .. .. Тарнополя ..	73.85

Як маєте гроші і хочете тут змінати, то ми вам змінаємо і беремо лише **два центи від доляра змінного**; се є знижена ціна для тих людий, що у нас беруть шіфкарти.

Як нехочете везти гроший з собою, то ми вам пішлемо, так, що самі віберете як приїдете до краю.

Наша спілка вже провадить інтерес 31 роки і тепер дістала інкорпорована, так що є одна з найбезпечнійших офісів в Канаді. — — **Наш офіс отворений від 9 рано до 9 вечером що дня.**

ALLOWAY & CHAMPION, LTD. 667 Main Street Winnipeg. Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.

ВІСТИ ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

ПОДЯКА „РІДНОЇ ШКОЛИ" ЗАМОРСКІЙ РІДНІ.

В шкільнім 1911-1912 році вийшов зо Вас, Дорогі Земляки, наш Делегат п. Семен Демидчук з нашого припоручення. При нагоді він на многих промовляв наш Делегат дали Ви доказ любови до рідного краю тим, що складали на фонд „Рідної Школи" в Галичині свої тяжко запрацьовані доляри і центи. Се Ваша жертва прийшла як раз в пору найкритичнїйшого матеріяльного стану українського народа в Галичині і ми отверто признаємо, що лише Ви, Дорогі Земляки, уратували в минувшім році наші приватні школи.

По нашій спромозї сей ... по повороті п. Демидчука переглянути всї його записки й рахунки і вислухати його точного звіту, зробили ми се щойно тепер по шкільних вакаціях. Порівнавши його записки з нашими рахунковими книгами, оказуєть ся, що жертв в Америці зложено і прислано разом на суму 15087·87 дол. з того 5686,80 в Канаді, а 9,400·87 в Сполучених Державах, числячи в те й підмогу Р. Н. Союза (Старого). Сумен деклярованих ин. Руданом і Крайківським тут не вплачено. На дорогу п. Демидчука, видано з зібраних гроший 760 дол. — Чистого отже грошина „Рідну Школу" зібрано 14327·67 дол.

Подаючи отсї рахунки до прилюдної відомости наших Земляків за океаном складаємо отсим рівночасно — не лише від себе але також в імени тих сотен українських дітий, які побирали науку в ріжних школах — найглубшу і найсердечнійшу подяку.

Коли на становищи взаїмної помочи в потребі станють всї Українцї, без взгляду на кордони й океани, що їх роздїляють, тоді спільними силами зможемо ми здійснити наш ідеал:

ВИЗВОЛЕНЄ ВІТЧИНИ.

Се спільна ідея нехай присьвічує і нам і Вам Дорогі Земляки, в нашій спільній праці.

У Львові дня 10 жов. 1913.

Слідують підписи комітету „Рідної Школи" у Львові.

В новійшій подачі — справозданю комітету „Рідної Школи" в Галичині находимо ось які слова: „...Ми отверто признаємо, що лише Ви, Дорогі земляки, уратували в минувшім році наші приватні школи". — Се сталось в минувшім році — а що буде сего року? Комітет „Рідної Школи", щоби не наприкрятись не згадує нич що з „Рідною Школою" буде в сїм році. — він не пише, що зі взгляду на елементарні нещастя які потерпіли наші брати в старім краю, сего року, приватні наші школи находять ся в ще більшій потребі, як року минувшого. І хотяй комітет „Рідної школи" не говорить нич про сю потребу і небезпеку, яка грозить нашим приватним школам з браку фондів, американські і канадийські Українцї повинні самі і в сїм році прийти в поміч своїм заморським братам, повинні висилати свої центи на підтриманє приватних шкіл, в яких виховують ся руські діти, а тим самим сповнити свій народний обовязок.

Сербія боїть ся Австрії.

На ультіматум, яке Австрія вислала Сербії, жадаючи усуненя сербських військ з границь Альбанії та вивезеня против всї великих посланої пропік. Сербія згодила ся вадсети учинити жаданю Австрії.

Згідно з своєю заявою, вицофала вже Сербія всї свої війська, які загнали ся в глубину Альбанії, усуваючи тим самим на якийсь час небезпеку нової війни.

Сю уступку для Австрії учинила Сербія на виразне жаданє Росії, яка, як видно, не має тепер охоти затягати ся і ставати причиною заверухи в Європі, бо є заангажована саме тепер на далекім всході, іменно в Монголії, де буде мусїла в короткім часї зміряти ся з Хіною, а правдоподібно і з Японією.

Чому Австрія оборонює Альбанію.

Декому може й дивно видавати, що пр. одна держава втручає ся в справи другої, боронить її та не допускає до того, щоби якась друга сильнїйша сусїдка кривдила її. Чи може робить вона се з прихильности, аби не дати догічний нарід або державу скривдити? Воно на перший погляд, так виглядає, та в дійсности в таким обороняваню грає ролю свій власний інтерес та вироблює собі вплив...

Чому пр. Австрія обороняє перед Сербією Альбанію, і в обороні сеї невеликої, готова навіть з Сербією проводити війну? Австрія з Альбанією не вяже ані ніяке „кумівство", ані „побратимство" і щож отже за причина, що Австрія так розпинає ся за нею?

Альбанія, се дуже богатий край, і се богацтво є власне причиною прихильности з одної а свербок з другої сторони. В Альбанії находять ся величезні поклади вугля, заліза та великих инших мінералів, однак темне і бідне населенє Альбанії не уміє і не може використовувати для себе тих природних богацтв, а через те сусїди старають ся ті богацтва використати для себе і сварять ся між собою, хто власне має бути там, що має користати. Такими сусїдами Альбанії є саме Австрія і Сербія. І одна і друга хотять здобути собі право робити бизнес в Альбанії, а через те, навіть однї і другі готові „почубатись" звітити за оружєм... щоби се право собі здобути.

В недавній спорі, Сербія, як слабша, не важилась сама ставити чоло Австрії, отже уступила та полишила їй право користувати ся торговлею та богацтвами Альбанії, а тим самим і збогачувати саму себе.

ДЕРЖАВНІ ДОВГИ в АВСТРІЇ.

Коли говорять ся про державні довги, то треба знати, що то є міліярд. Се є число яким в наших случаях звичайно не рахують. Але державні довги Австрії оного не можна було й почислити.

Один міліярд, се 1000 мільонів.

Один мільон, се 1000 разів 1000 корон.

Один міліярд є таким робом 1000 разів по 1000 разів по 1000 корон.

Австрія має тепер понад 9 міліярдів державних довгів або 9129 мільонів.

В послїдних чотирох роках державні довги зросли о 910 мільонів, отже майже о 1 міліярд.

А міністер фінансів думає вже знов про те, як він знов може позичити. Молох мілітаризму голодний, його не можна насичити.

Міністер війни без огляду на згоду парляменту витрачує силу гроший. В послїдних часах витрачено вже знов 600 мільонів на воєнні узброєня.

Але сього ще не досить. Ми потребуємо вже знов нових воєнних кораблів. Кораблї „Монарх", „Відень" і „Будапешт", котрі коштували 30 мільонів, хоче передати управа маринарки на старе зелїзо.

А замість того будуть збудовані чотири нові боєві кораблї небувалих розмірів, так звані „ібердредноти", кождий з них коштувати ме 70 мільонів.

Військова управа хоче домагати ся 300 мільонів кор. на нові воєнні кораблї.

Міністер фінансів буде примушений знов позичити один міліярд, коли він хоче лише на половину задовольнити Молоха. Він помуче з фінансового капіталу. А великі банки жидівські і християнські позичають міністрови гроші, вони „позваляють", щоб у них були зроблені державні довги, бо вони знають, що гроші повернуть ся з процентами. Фінансовий капітал дістає що дня від народів Австрії мільон корон як проценти і амортизацію.

Але дурний нарід не понимає сього поміжаць. Сї проценти оплачують ся з посередних податків. При кождім кавалку їжі, за кожду шклянку кави або пива платять звісні податки і дають гроші на розвиток мілітаризму.

І урядові партії старають ся з всїх сил затвердити можливо крілше прубу посередних податків. Після того, як вони побільшили ціну келїшка горівки о 2 сотики, вони хочуть оподаткувати і сірники. Кождий буде мусїв платити о 2 сотики дорожше; пакет з 10 шуделками, який тепер коштує 12—14 сотиків, коштувати ме 32—34 сотики після того, як урядовий законопроєкт буде ухвалений.

Так витягнуть гроші на мілітаризм. Міністер таким гроші з фінансового капіталу в нарід мусить давати гроші на проценти і амортизацію державних позичок через безконечні податки. І всї ті гроші прямують нарешті в ненаситну пащу молоха мілітаризму.

Сеї ночи було витрачено один міліярд на задоволеннє чашї потреби мілітаризму опрім половини міліярда на „звичайні видатки" мілітаризму.

А знаєте ви, що се значить для бідної Австрії? Цїлий дохід обовязаних платити особистий податок виносить річно лише 5 міліярдів. Се ціла та квота, котру дістає цїлий нарід для задоволення своїх найнеобхідніших потреб істнованя. Пята частина сих всїх доходів мусить бути витрачена, коли держава хоче оплатити рівною свої нові видатки на мілітаризм.

Перед народом ховають правду, але вона виходить на сьвіт, що вилучено вже гроші на мілітаризм може скінчити ся лише страшним державним банкротством.

Безпечеиьство життя на Американських зелізницях.

Перед рожевою комісією, яка недавно мала порівняти спір між зарядами 42 східних зелізниць і Союзом зелізничої служби, виказав делегат зелізничої служби що 7 годин тратить на американських зелізничих жите один чоловік з зелізничого персоналу, а що 9 мінут один зістає тілесно ушкоджений. Коли ж стоїть ся зелізниць ... нуя неприязни ... делегат зелізничої служби відчитав ... тової торговельної комісії який звучить: „Рух на американських зелізницях веде ся без ніякого угляднення безпечности життя і здоровля зелізничої служби, а зелізничі уряди ... оплачує зелізничий персонал своїм життєм і здоровлем.

ПЕРЕЧИТАЙТЕ УВАЖНО

У Львові виходить нова українська газета, з численими образками, п. н.:

„Добра Новина"

народна часопись, посьвячена широкій просьвіті, науці та суспільним і господарським справам. ДОБРА НОВИНА призначена для широких народних мас. Подає в найприступнїйшій формі статї просьвітні, популярно-наукові, суспільні і господарські, вістки з бічучого політичного життя, важнійші події з цілого сьвіта, письма з краю і Америки, поради і поучення, образки, повісти, оповідання, вірші, сьмішинки, загадки і т. п. „ДОБРА НОВИНА" виходить кождої ... де виходити кождого тижня. „ДОБРА НОВИНА" коштує на цілий рік: в Австрії і в Канаді 1 доляр і 50 центів. Кождий передплатник „ДОБРОЇ НОВИНИ" дістає крім газети 4 книжки на рік (з тім календар). „ДОБРУ НОВИНУ" повинні виписати собі всї товариства, кожда читальня і кождий, хто тільки вміє читати. Число на оказ посилаєть ся кождому даром, хто пришле свою докладну та виразну адресу. Гроші і письма для „ДОБРОЇ НОВИНИ" посилайте на таку адресу:

„Добра Новина", у Львові, улица Скимацького ч. 38 (Lemberg, Austria).

П. И. АЛЕХНО.

Русько-Польський заклад фотографічний, поновлений і погребовий. — Автомобіль для винайму, наорте за весілля по $3.00. Заводить в потребах до мене на адресу

376 Selkirk ave.

Телефон: St. John 1794.

Winnipeg, Man.

НАЙКРАСШУ МУЗИКУ ДАЄ

Красний Грамофон

Вишліть лише $3.00 в решту як отримаєте — а вишлемо Вам красний сильний

Колумбія грамофон Б. З.

Б. З. се дуже гарна, добра і певна машина, викінчена з магоньового дерева гарно полїтерована, з сильною спружиною, добре будована, грає чисто голосно і гарно, труба гарна ... Величина машини 12 цалів квадрат. Ціна разом з 12 куснями до граня і 700 голок лише $25.00

Колумбія Б. Н. великий грамофон грає три рекорди за одним накрученєм з 12 кусниками до граня — лише $35.00

Даємо на 5 лїт гарантію і даємо 1000 голок та 12 найкрасших штук (6 подвійних плит) даром.

Катальог книжок і інструментів 170 сторін даром.

Ruska Knyharnia

850 MAIN St. Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ШЕРИ

в Руській Видавничій Спілці

яка видає

руську тижневу часопись „КАНАДУ"

Інкорпорований капітал Руської Видавничої Спілки виносить $20,000.

Шери продають ся по $1.00 (одному долярові) один.

Кождий Русин повинен купити собі шер в нашій Спілці і стати членом нашого видавництва та інтересуватись його розвоєм.

По всякі інформації пишіть на адрес:

„CANADA"

261 Fort Str. Winnipeg, Man.

Ширіть і передплачуйте часопись „КАНАДУ."

Передплата виносить тільки $1.00 на рік.

НАШ THANKSGIVING

Коли ціла Канада складала подяку за урожай і щасливий рік, то і ми почували в серцях того самого дня певну вдячність. За урожай мало хто з наших земляків дякував, бо нашим фармерам все одно, чи рік добрий, чи злий: вони все однаково голі і зажурені ... Зате могли ми дякувати за інші спеціяльности, яких не знають ні Англійцї, ні Французи ні жадна инша нація Канади.

Ми могли дякувати за незвичайну опіку, якою окружили нас в сїм році ліберали і ... , як ще ніколи. За їх велике старане, аби ми мали добрих учителів і аби ... праці піонерів культури всї наші діти стали „добрими канадийцями" т. зн. наплювали на своїх батьків і свою мову та говорили тільки мовою культурної нації, а через те вийшли ся під владом культури в сею расою, або ранше в ній ... і ... своєю кровю дякували та забезпечили перед вимертєм.

Могли дякувати, що п. Флечер повільнивши без наложення кари в Едмонтоні всї наші діти від обовязку ходженя до школи, відступаючи від засади лібералів: „A school for every child, and every child at school" — роблячи сею уступку гостям канадийським, Українцям, і даючи новий доказ своєї прихильности і симпатії до „галішенів".

Могли дякувати, що Сіфтон доставив нам в сім році більше земляків, чим в цілі два останні десятиліття, так, що вони затягали собою всї вулиці міст і завдяки безробітю могли нас забавляти своїми цікавими новостями зі старого краю.

Могли дякувати, що Фрі Прес була ласкава отворити для наших вчених і великих діячів свої шпальти аби вони могли інформувати ширший англійський загал про наші справи. До сего степеня толеранції Фрі Прес ніколи перед тим не посувалась.

Так могли дякувати, що діждались вкінци таких вельми заслужених мужів, що старались отворити очі Англиців на наші культурні змагання.

Могли дякувати, що найлось нам вкінци наименити одного з найбільше заслужених патріотів, Павла Крата, аби був ласка потрудити ся і для других провінцій Канади і ціто показати своїх неоцінених „Калилов" трохи і на захід; а ми тимчасом вдовілимо ся видженим його підданих, Макарія і Мужова.

Могли дякувати, що „товариші" вкінци змогли упорядкувати ся з рахунками фонду Січинського і вловльити нашу — впрочім незаправдиву цікавість тай переконати нас, що вони таки вислали пяту часть зібраного гроша куди було треба.

Могли дякувати, що „Укр. Голос" вкінци прийшов до розуму і для себе переконати, що ... не накидає нашому народови Французів та що вони є на рані „майже виселанням" (конечний вклон) з огляду на недостачу ... ших священиків. (Чит. ч. 43 „Укр. Голосу").

Могли дякувати, що після довгих нарад над заснованєм „Просьвіти", на яких ухвалено навіть програму видання книжок і заведення в канадийських авторів півсотні рукописів, остаточно приступлено до переведення сего діла, бо один з них, що підняв думку основання „Просьвіти" і взяв на себе обовязок переведення її в чин, ... по трох місяцях ... віддаленнуться до громадянства з заштамом, чи не добре було-б получати про „просьвіту". (Див. „Укр. Гол." ... ч.).

Могли дякувати, що у Вінніпегу ... нашим міністрів ... цілого року (не загальне число 385) відбувало ся без бійки і без інформації поліції, так що „корт" ся собі призудав.

І т. д. і т. д.

Хиба ще мало приводів до подяки?

ВСЯЧИНА.

Як великі пани кажуть собі платити.

В Англії є 202 особи, яких річна у грошах пенсія рахуючи в австрійських грошах виносить більше як 150,000 корон. Ті 202 особи беруть разом 39,696,000 корон, себто пересічний дохід кождого з них виносить 183,000 корон. Дальше є понад 20 осіб з річною пенсією понад 200,000 корон, а річні побори ріжних директорів зелізничих і корабельних товариств виносять від 120,000 до 250,000 корон.

Англійські міністри беруть річно по 120,000 корон але ще більші пенсії беруть деякі урядники. І так льорд канцлер бере річно 240,000 корон, а генеральний прокуратор державно мусить „вдоволити ся" скромною пенсією в квоті 161,000 кор.; генеральний адвокат має тільки 144 тисяч корон.

Найвищу державну пенсію в Англії бере льорд-намісник Ірландії, який за свою не дуже зручну тяжку працю бере самої тільки пенсії 180,000 корон річно, не вчисляючи сюди инших додатків і доходів.

Також англійські генерали не могуть жалувати ся на низькі платні. Начальний вожд англійської армії бере майже мільон корон річної пенсії, а оба маршали армії одержують річно по 600,000 корон. З сего видно, що як в инших краях, так і в Англії, кажуть собі великі пани добре платити за свою „тяжку" працю.

Як в давнині хоронили ся перед градом.

В половині XVIII столітя заведено в Стирії стрілянє із нарочно в тій цїли зроблених гармат до градових хмар, потреб як „до волі усвідоме" розповсюднило ся в часом в північній Італії, іменно в Льомбардії, і в полудневій Франції, а в часом показали ся, що ... природоновнями, ... звичайною увагою. Нині вважають се дивачними. Як повстає град, науки ще досі не виявили. Догадують ся лише, що звичайну ролю відграває в тім безперечно атмосферична електричність, котра побіч сили тяготи причиняєся до збільшеня сили з якою град бє о землю. Можна про те сподївати ся, що ту силу удару о землю можна звести рівноваженєм воздушної електричности з електричностию землі. Так у Франції, де град спричинює що року великі кількости мільонові шкоди, коли невпевно згадане стріляне до хмар, завязав ся окремий комітет, котрий виступає до борби з градом при помочи відпровадженя воздушної електричности до землі окремими дуже високо ділаючими кундукторами. З кількалітних помічень вдає ся, що сей новий спосіб охорони перед градом є успішний, так що навіть Французькі власти з урядих поручили його населенню. Остаточно однак про вартість того способу борби з градом можна буде виловити ся як по довшім часї, бо і стрілянє до хмар уважало ся довгі літа успішним середником, а прецінь виявило ся, що було се лише удав. На всякий випадок можна однак надіяти ся, що коли удало ся найти спосіб на охорону від удару громів, так само найде ся спосіб на охорону перед градовими околами, не лише при помочи обезпечення.

Вартість одного пташого гнізда.

Яку вартість посідає одно пташаче гніздо, чи лише ... , пташа родина, яка складає ся з двох старих птахів і пять молодих, — покаже найкраще поданє обчислення:

Одна молоденька пташина потребує денно менше-більше 50 гусениць або мух для поживи. На день отже потрібно для одного гнізда, себто для пятьох пташок 250 овадів.

Кормлене тревае около 30 день. На вижививаге отже пташок в протягу одного місяця потрібно 7,500 овадів.

Кожда гусениця зїдає денно тільки листа, кільки сама важить. Нехай з їсть денно тільки один цьвіт, з котрого був-би овоч, то в протягу 30 днів знищить 30 овочевих пупянків; 7500 гусениць знищить 225,000 цьвітів всяких овочів.

Хто отже вибере пташата з одного гнізда птахів овадожерних, тим самим спричинить знищене 225 тисяч штук овочів. А хто спричинить ся до збуження одного гнізда, той спасає птахи, той спасає 225 тисяч штук овочів.

З сего отже виходить, що вартість одного гнізда воробців або других овадожерних птахів є така сама як вартість 225 тисяч штук овочів.

Знаючи про се практичні селїшни та огородники в Англії, Франції Німеччині і других краях, дбають про се, щобо птахи в своїх господарствах як найбільше овадожерних птахів і в тій цїли в своїх садах та городах роблять уявно штучні гнізда, в яких-би плодили ся птахи.

Пси будуть служити при артилерії.

Вже всїм є відомо, що пси послугують ся всюди де тільки се є можливим. Пси пр. суть досконалими „поліцийними агентами", які вислїджують злочинців; уживають псів також при війську для вислїдження неприятеля, пси відшукують ранених на побоєвищу і подають їм першу поміч і в дуже богато инших галузях пси ставять в великій пітребі чоловікови. — Тепер саме роблять ся старання, щоби псів ужити місто коний при артилерії. Військовий заряд в Бельгії пробував недавно запрячи псів до малих полевих гармат. З початку вони кидали ся, тягнули та не хотіли тягнути але по кількох днях навикли до нового свого „фаху" і тепер сповняють свою службу досить справно. Бельгійське міністерство війни задумує на стало втягнути псів до військової служби, іменно при артилерії. — Примінене псів місто коний при артилерії, представляє ся дуже користно. Утримане псів є далеко дешевше як утримане коний; они суть дуже витревалі; дуже мала скількість поживи привертає їм силу та усуває умучене; на віддаль 300 кроків стають уже для неприятеля невидними, зносять морози, дуже легко дають ся перепровадити з місця на місце.

Як бачимо, все промовляє за тим, щоби псів „асентерувати" до артилерії; — коби ще міністерство війни привчило псів, та уживало їх цілком до воєн, замість людий, то ще-б було краще.

Міжнародна злодійська банда.

Сензаційна крадіж перлового нашийника, якої доконано в липни сего року, на почті між Парижом а Лондоном, звернула увагу властий на міжнародну шайку злодіїв, яка займає ся головно крадежами дорогоцінностий. Злодіїв сих є дуже велике число і мешкають вони в одній дільниці Лондону, яка носить назву Гвайт-чепел. В склепах тої дільниці міста можна дістати найріжнороднїйші і дуже цінні товари, а походять вони переважно з крадежий. Купці купують ці товари від злодіїв і продають опісля своїм клієнтам.

В сїй дільници мешкають злодії разом з своїми жінками і дітьми і там укладають плани крадежий.

Члени міжнародної злодійської шайки „працюють" по цілій Европі, а головно в Франції, Швайцарії, Італії, Німеччині і Росії. Англійська поліція зове їх „винарінними континентальними злодіями".

Коли пр. доконають якої великої крадежи пр. у Швайцарії, хоронять ся сейчас до Англії і в дільниці Гвайт-чепел, в Лондоні, находять безпечну для себе криївку. Украдені дорогоцінности продають звичайно в Брукселї або Амстердамі.

Вислїдити їх дуже тяжко. В Лондоні, як відомо, нема „мельдункового примусу", легко отже є жити під фальшивим іменем і згубити ся в сім-мільоновім людськім морю.

Помимо сего однак, удає ся час від часу англійським поліційним агентам арештувати деяких членів сеї банди. — Богато злодіїв, які вже доробили ся на крадежах великого майна, опускають убогу злодійську дільницю Гвайт-чепел і переносять ся в ті части Лондону, де мешкає заможність богатша. Їх діти часто дістають дуже добре виховане і навіть не знають про „фах" своїх батьків.

Смерть найстаршого лікаря в Англії.

У Літле Бурстеал Кеекс, помер найстарший лікар і мировий судия Англії, др. Едвар Понес в 102 році житя. Як він справляв 100 літні роковини уродин, прислав йому король Єдвард телеграму з желанями. В інтервю, яке він тоді мав з репортером одної часописи, дав др. Понес таку раду: „Коли хочете жити 100 літ тай не куріть, не пийте алкоголю ... много руху, а понад всего будьте весели веселі." Др. Понес мав велику виту на ... іменє і ... частину подуг вашого часу найправильнїйі і ... . Ще до минувшого року сніданьє ся його іде з чаю, хліба з маслом і яєць на снїданє, мясо і ярини на обід та чаю і ... на вечеру. В послїдних місяцях обмежив він свою дієту до зупи, хліба з молоком і сметани. Цукор любив дуже і брав його много до всякої страви. В молодости много подорожував і був ревним ... , а ще у вісімдесятім році житя ... ся на стрімкі гори.

L. C. SMITH & BROS.

машина до писания.

ДОВГОТРЕВАЛА — ЗНАМЕНИТА.

найкраща в сьвіті машина до писаня.

Нановійша конструкція.

Зручна, робить без галасу, акуратна і тревала.

The Smith Visible Typewriter Co. Limited

20 Princess Sreet Winnipeg.

Phone: Garry 4975.

CANADIAN PACIFIC RAILWAY

РОДИМЦІ!

Єли хочете їхати до старого краю, або хочете спровадити своїх кревних до Канади то приходіть до C.P.R.-ського офісу до головних агентів

A. CALDER & SON.

БАНКИРІ

663 Main St. Winnipeg,

MANITOBA

Ми спроваджуємо рік річно тисячі народа без жадної перешкоди. Ми також висилаємо гроші до старого краю скоро і безпечно. Ми також виміняємо доляри на австрійські гроші і продаємо австрийські марки.

Ми маємо щадницю і приймаємо гроші від доляра до тисячі і вище та платимо процент.

П. А. Каракоцюк є наш укр. представитель.

КАНАДА

часопись просьвітна, економічна і політична виходить кождого тижня у вівторок.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Річна передплата $1.00
За границею $1.50
Поодиноке число 5 ц.

Адреса Редакції і Адміністрації:
„КАНАДА"
261 Fort Street
Winnipeg, Man.

CANADA
Ruthenian Weekly

Publishers
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA
John Stone — editor.

Subscription Per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5 ct.

For advertising rates and all business address
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort str. Winnipeg, Man.

УВАГИ.

РОЗВАЖМО ДОБРЕ.

Може за місяць, може за два-три, або за пів року відбудуть ся провінціональні вибори в Манітобі. Вислід сих виборів покаже в чиїх руках має полетати на дальших чотири роки управа нашої провінції. Від сього, як сї вибори випадуть, зависить ся, хто буде зарядкувати слідуючих чотири роки сею провінцією, належить наша будучність. Ми Русини, мешканці і горожани тутешні, повинні обдумати і обрахувати наперед, вже тепер, котрій з убігаючих ся о власть партій маємо помочи і постарати ся о вибір її кандидатів. Ми вже тепер повинні обчислити „за" і „против", добрі і лихі сторони обох партій, як зі згляду на цілу провінцію, так і зі згляду на відношене ся обох сих партій до нас та наших домагань. Після сього обчисленя, а дальше, після сповненя, всіх можливих наших домагань, ми повинні стати по стороні і попирати ту партію, управа котрої окаже ся кориснійшою для краю, та під котрої управою руське населене може числити на прихильність до себе та своїх домагань.

* * *

Безпартійність, ми радше назвемо себезідьвість, яку до тепер проповідував „У. Голос", лишаючи від тутешні партії та відтягаючи наших людий від участи в політичнім житю, а тим самим кидаючи їх на поталу всяким політичним „махерам" та роблячи з них добрий ґрунт для перекупства і корупції, — не може і не сьміє мати місця тепер, при надходячих виборах. При слідуючих виборах, побіч иньших народових справ, буде рішатись прандоподібно, питане шкільне, яке є питанем житя або смерти нашого населеня та його поколіня і навіть сам „безпартійний „У. Голос" повинен і мусить стати партійним та проповити отверто, по якій стороні він стоїть, себто, чи хоче, щоби Русини в Манітобі мали право корестувати ся так, як до тепер своєю мовою, школами, чи може противно: нехай се все пропадає. І „У. Голос" повинен сю справу разом з нами розбирати вже тепер та сказати людям, як мають застосувати ся, та що мають робити, бо се є обовязком народної газети, якою себе „У. Голос" зове. Пізнійше може бути запізно, чом сю справу треба розбирати сейчас, та щиро і отверто, без сорому і фальшу представити людям ясно, що мають робити, як застосувати ся.

* * *

„Кан. Фармер" не оглядаючись на ничі і нікого, а навіть на те, що руськими черенками друкує ся, кричить „ааллелеґіль", не розбираючи де добре, а де зле; де правда а де лож, що ліберальна партія є найлучша, та що Русини повинні тільки на ліберальних кандидатів голосувати, не дивлячи ся на те, чи ліберали роблять нам на користь, чи на шкоду. Правда, „Кан. Фармерови" нема що дивуватись бо він є ліберальною газетою, а навіть власностію Англійців-лібералів, отже Русини не мають там найменьшого голосу — а його редактор його мусить писати те, що Англійці-ліберали йому скажуть. Тому отже, те, що пише „К. Фармер" не має і не може мати вартости для нас, і наші люди на писанину у „Фармері" не повинні навіть звертати уваги, бо в нім буде писано тільки про те, що буде потрібно для лібералів-чужинців, а не про те, що буде потрібним для нас. Правда, коли редактором „К. Фармера" був чоловік більше сьвідомий національно, Українець, якому розходило-б ся о наші права, а не москальофіл, як... всі прочі москальофіли, є ворогом самостійного розвитку нашого народу, — тоді-б друга річ. Він старав би ся порозуміти наші стремлїня і міг би „наркайкувати" час від часу заходи та примхи своїх босів, та не послугував би ся неправдою, не робив би з дня ночи, як се робить редактор теперішній. Через се власне ми писали то накликали в „Кан. Фармері" Русинів не повинні, під сю, сильною шкоду і рішучу для нас хвилю, звертати найменьшої уваги.

* * *

В рішеню сего питаня, яке становище повинні-б ми заняти при надходячих провінціональних виборах, менше уваги належить звертати на обіцянки, а розважити треба теперішнє становище обох партій до нас та наших домагань; як вони відносять ся до нас тепер. Про сї відносини обох партій до нашого народу, ми можемо добре довідати ся, коли возьмемо пр. під розвагу провінцію Альберту, в якій радить партія ліберальна, та Манітобу, в якій радить партія консервативна. В обох сих провінціях живе велике число Русинів, які з одьвої або другим рядом мають до діла, та на своїх плечах відчувають поряжну або прихильну управу одної або других... І так: теперішнє правліне та заряджена обох сих урядів каждої нас представляє ся слідуючо:

В Альберті, ліберали злучились з москвофілами, щоби наралізувати роботу, та не допустити до впливу Русинів-Українців; в Альберті ліберали позаганяли зі шкіл наших учителів, замикають руські школи, виганяють руських дітий, не хотять позволити і дати нагоди учитись новим дітям рідної мови і т. д. т. д.

Противно діє ся в Манітобі, до ряд сночиває в руках партії консервативної. І так: в Манітобі вільно до тепер учити в публичних школах нашим дітям рідної мови, около 40 руських учителів занимають свої посади по наших кольоніях та виховують наших дітий; в руськім семінари в Брендоні має посаду руський професор, який викладає будучим учителям руську історію і літературу; сам міністер просьвіти в Манітобі виска, думав вже перед свое задоволене з висліїв науки, яку подають наші учителі дітям по фармах і т. д. т. д.

В будучих числах „Канади" ми подамо, о скільки котра зі згаданих партій дбає більше про добро і розвій краю, котрої управа представляє ся кориснійшою для цілої Канади, а поки що руські поселенці взявши на увагу згадані висре факти, нехай рішають ся, а котрою партією належить поступати, та котру належалоб попирати при надходячих виборах...

ВАЖНЕ ДЛЯ ФАРМЕРІВ.

Як кождого року, так і сего, першого понеділка в місяци грудни відбудуть ся вибори шкільних тростісів. Кождий отже фармер, що має право голосу, повинен в сім дни полишити всяку роботу та явити ся в місци, де відбувать ся голосоване і віддати свій голос на чоловіка, котрий-би уміло та прихильно для дотичного населеня сповняв порученї йому обовязки.

В многих місцях трафляє ся таке, що наші фармері цілковито не інтересують ся виборами шкільних тростісів і навіть не ставлять ся до голосованя. Через те власне в дуже богато майже чисто руських кольоніях тростісами виходять люди другої нації і сю дою сего вибору їм є віддана управа над школами учителями і дітьми руських фармерів. — В котрій кольонії є більшість наших фармерів, там повинні вони безуслівно вибрати своїх людий. Вперед нехай обрадять ся між собою кого було-б найлїпше і найвідповіднійше поставити як кандидата, — а в день виборів, дружно, одноушно і згідно винтись у виборів львського на сего кандидата свої голоси.

Кандидатом повинно ся ставити чоловіка статочного, чесного та такого, щоби розумів і умів попровадити повірений йому обовязок та щоби з'умів постояти за справами громади.

Памятайте, що вибори відбудуть ся в першій понеділок місяця грудня!!!

Вельм по руських кольоніях повинен війти тростісом свій руський чоловік!

З пов.
П. Бєлічук.

„Без голови."

Редактор „К. Фармера" так пише то видиплюва „наловаджних" річий, які вказували-б та предствили-б йому і читачам його безглузду писанину, що йдучи до редакції писати що небудь до своєї газети, лишає дома нарівть таку „наловажну" річ як голова. — Бо й справді лише чоловік „без голови" потрафить в часописї писати такі дурниці, як се робить ред. „К. Фармера" „Опровдуватись на такі глупові-ті закиди та вповіди, якими вони стають в редактор цілком не гунаємо, а ... знаємо, як вони ... „К. Ф." не пористе, та ... Така ... ко ... лише хиба ... наб ..."

Дістаньте безплатну ФАРМУ

в великій канадійській провінції

МАНІТОБІ

де

панує добробит.

Манітоба є славною через свою богату землю, котра родить найкрасшу пшеницю в сьвіті, а також і всяке друге збіже — овес, ячмінь іт. и. — і найкрасшу огородину в сьвіті.

Манітоба була першою провінцією Західної Канади, що приваблила поселенців, а будучи найдавнійше заселеною она дає нагоду до успіху своїми околиями, телефонами, дорогами і т. и.

Кождий фармер, що займає ся мішаним господарством і плекає худобу, безроги, вівці і коні, або огородину і молочарскі продукти, має найбільший ринок в Західній Канаді. Все що фармер продукує зараз маєу... сії і завсігди по добрій ціні місцевими купцями

Безплатні Гомстеди, що складають ся з 160 акрів, роздають ся поселенцям У... і багато Русинів розпочали фарм... на сій землі і тепер стоять на ... становищі.

... хто не хоче зараз ... роботи на своїй ... фармі ... може легко найти роботу на якій ... фармі за добру ... плату.

Манітоба має ще місця на тисячі поселенців, бо Манітоба є дуже велика країна, рівна кільком европейським провінціям ... Приходіть до Манітоби і будьте ...

Напишіть ще нині за гарною ілюстрованою книжкою про Манітобу Она вам буде вислана БЕЗПЛАТНО если ви напишете до:

Department of Agriculture
Winnipeg, Manitoba, Canada.

УКРАЇНСЬКА МУЗИЧНА ШКОЛА

отвирає ся з днем 1-го листопада, де можна побирати науку гри на скрипці, фортепіяні, мандоліні, гітарі, ... контрабасї і др. ... Тим, що ... поза містом Вінніпег ... у ... в ...

Eugen Mironko.
2-7 Selkirk Ave. Winnipeg.

HUGH D. CUTLER
АДВОКАТ
Полагоджує всякі справи. Ві всяких процесах ... звертатесь до нього.
Phone M. 2878 ... Winnipeg, Canada.

С. В. КОЗА
НОТАР КРАЄВИЙ КОМІСАР УРЯДОВИЙ
посідає 10 літну практику в справах кримінальних і цивільних в старім Краю та Канаді.
В всіх справах звертайтесь на адресу:
663 MAIN Str. перший поверх.
Phone: Main 1886 | 4270 Winnipeg, Man.

Замовляюча картка на „Канаду".
Ruthenian Publ. Co. Ltd.
261 FORT St. Winnipeg, Canada.
Ім'я ...
Адреса ...
Почта ...

П. Карманський

МАЛПЯЧЕ ЗЕРКАЛО.

(Листи з Канади і про Канаду до „Канади")

I. Лист

Американська українська мова.

В Америці все американське. Американські черевики, американські барабані, американські корови — ну і американські Русини. Мова сеї нової нації теж американська. О, се дуже гарна і цінна мова і дуже замучена ся, заки єї научиш ся. Але я тепер горджу, бо збогатив ся о одну культурну мову, якої жалоснійше землян, що не був в Америці на уніє. Ся мова, се найкращий наш приклонок автор з Америки, до при до... ліри на рідну школу і попри аналзім і нігіліам, яким ушляхотнюють все наші „люди" по опікорі і з Америки та в сії філії Канади. Так треба знати, що ся мова надзвичайно гарна і учена. Вистане лиш кілька примірів, аби читач о сім пересьвідчив ся. Ось я відчитаю дещо зі свого записника (бо як сей детектив ходжу по вулицях і все собі записую), а читач сам осудить. Прошу слухати:

„Мері, іди до стору, купи бакеу несік і батаю бреді"......

Що ви настрашились сих несін? Не бійтесь; ось я вам переведу се на хрещену мову, а побачите, в о вже страх безосновний. Отже: „Марусю, іди до склепу, купи пачку сірників і фляшку горівки". — А бачите, що нічо страшного. Який же є вже неуя...

„Чарі, вам ви до бару, акнемо вон малий бір енд лєте ол райт. Яне нану мові, але якось пофіксую". (Гриньку, ходи до корчми, якнемо одно мале пиво і все буде в порядку. Я не маю грошей, але якось се буде.

А що не гарно? Вас се інтересує? Гаразд:

„Майк, тейк посткарту, купи в друґсторі, сиде на корнері, принїси і кинь картку до бакси". (Михасю, возьми переписну картку, купи марку в аптиці (тут бачите, як в антиках продають марки) сиде на розі, принїси і кинь до скринки).

„Сей, Джан, вейт є момент, ай тел тобі щось тел; кен ю боров мені є далер до завтра, бо ай гет нат мо, би, піти на вечеру?" (Зачінаєний утікав, крикнув: Носер, гуд бай!

Гелов! вейт є момент, крота твою нарило, гоф ту тел ю... сей, не куфуй ся" (вона сховав ся за корнером вулиці).

Се вже мова рухлива, що нас американське право горожанства. Що ви не понимаєте? Таке всесе... „Слухай, Іване, підожди хвилинку, я маю тобі щось сказати; можеш мені позичити пів долара до завтра, бо я не маю з чим піти на вечеру? Ні наве будь здоров! Зажди хвилину, крота твою пирило, я маю тобі сказати... Чув! не рушай ся!"

А ось мова сих, що побачили сьвіт божий на американській земли.

„Меви, ай уіл гоу плей уіт май дір тічер он зі плей ґравнд біавїй скул. Уі вил плей зі фут бол". (Мамо, я хочу іти бавити ся з моєю коханою учителькою на площи коло школи. Будемо бавити ся в копаного мяча.

Або як вам подобає ся мова української шкільної читанки, яку зладили спільними силами усї тутешні учені педагоги, а видало міністерство просьвіти? Читайте:

„Дякую тобі дуже богато за н в". (Манітоба, Руско-англійська читанка. Перша читанка. Видано в Льондоні. (На стр. 77).

Або: „Се є, де ми маємо наш город". [Стр. 87).

Або: „Ми йдемо зробити стрихоцули. Потім птахи будуть оставати сеть" (також).

Або: „Що за знитий день се є! Се є мій направлювана день". (стр. 103).

А що не гарно? А такі цьвітки:

„Двоє курят суть жовті. Двоє курят суть брунатні". (стр. 51)?

Аму нехай так утне уґаїнський жидок!

Або ще инше:

„Моє гніздо є не порожне тепер. Оно має чотири сині яйця в собі". (стор. 43).

Хочете ще? Well....

„На дереві червоношийка (рід женський) має своє гніздо". Слідуюча стрічка: „Настя може бачити червоношийка і його гніздо (рід мужеський). Ось вам гокус-покус!....

Та буде вже сего добре. Бачите самі, що се не абияка мова бойків, але мова учена і незвичайно вишколована. Се українська мова будучности. Вже нині сею мовою говорить близько ... міліонова нація, сею мовою пише контракти 150 українських адвокатів і нотарів в Канаді і Стейтах, нею друкує ся у 50 американських українських друкарнях всі українські часописи, сею мовою написані найкращі лірчні твори, які появили ся коли небудь під українським сонцем, окрещені: „Пісні про Канаду", і величанська українська Романия, себто віршована наша історія від Рурика аж до найнивічнійшого цісаря Франц-Йосифа І.; сею мовою учить ділами і кличе коли... вчителів всю темну масу, сею мовою говорять навіть Французи. („Який я горджу з того!" — сьвятує славний стерорезвого поета-бодрята), ... будуть говорити і Англійці як тільки наші фермері наготують стільки овець, що можна буде аснувати канадийсько-українське товариство для обути кулі...

І з огляду на се, що — як я сказав висше — се наша мова будучности, я почуваю ся до патріотичного обовязку сповістити п. п. Дра Томашівського, дра Сімовича, дра Стоцького і дра Брика (всї доктори), що замісь, ак я читав, виважити спільними силами нову — вже постійну — граматику української мови, про історичне мови, якої вони ще не чули (хоч вони доктори) з зами, або шерали в рамени Тов. ім. Шевченка і львівського університету Верхратського, що вистарчить бо сю мову будучности і на основі ... зладили граматику нашої мови з уважненим ... даних „особенностий", новотворів і ... бо шойно така нова мова поставить нас в ряди культурних народів, бо вона буде зрозуміла навіть Англійцям і сим що знають англійську мову.

А вже крайна пора якось окреслити нашу злопську мову, бо через її неокресленість всі демагоги і ... звідні уста проміняли її на мову польську, російську, старорусьну і на ще там якусь-руську.

(Дальше буде).

ВІСТИ З КАНАДИ.

Гостина заст. міністра п. Флечера в нашім семінари в Брендоні.

Два 18 с. м. відвідав нашу школу п. Флечер, і при сій нагоді був також в класі підчає науки і нав до учеників довшу промову, в якій старав ся загріти учеників до праці над своїм образованєм в ціли здобутя осьєя до більшої просьвітної праці серед свого народу. Нахвалюючи промову до науки на наших учителів ліберальної „Фрі Прес" підчеркнув п. Флечер похвали, з якими висказував ся п. Гейлс, принципал Нормального Курсу, про теперішних наших учасників курсу і висказав свое вдоволене з сего приводу, загрівав учеників до дальшої витревалої праці. Департамент — казав він — працює і помагає вам здобути знане, а жадає від вас тільки щирої праці над своїм народом.

Підчас сего виступу один ученик і подякував Департаментові іменем товаришів за іменоване українського учителя до семінара, чим вже Департамент доказав прихильности до наших потреб і домагань. Після сего учен. Стецишин просив іменем товаришів, щоби Департамент постарав ся також о відповідні підручники до рідної історії і літератури. П. Флечер заявив, що вольне се домагане під розвагу.

Взагалі ся гостина заступника Департаменту просьвіти в нашій школі зробила на учеників дуже миле вражіне. Слова п. Флечера були очевидним доказом, що теперішне манітобське правительство трактує наші національні потреби серіозно і прихильно.

К.

— Підчас доповняючих виборів в Сант Брюсе, які відбулись в четвер минувшого тижня лістов виборний послом ліберальний кандидат R. E. Truax; дістав він 124 голоси більше від кандидата консервативного.

Іміграція до Канади в сім році збільшилась о 17 процент.

J. Bruce Walker комісар іміграційний у Вінніпеґу говорить що в сім році від місяця січня до кінця августа прибуло разом 851,107 імігрантів, то значить 17 процент більше як в році минувшім. Він говорить що сей приріст відбув ся коштом Великої Британії і країв европейських. Число імігрантів в поодиноких місяцях представляє ся слідуючо: В січни прибуло 10,900 імігрантів; в лютім 12,348 і в марцю 45,101 і в цьвітни 73,285 і в маю 73,138 і в червни 63,783 і в липни 46,700 і в серпни 31,852.

В послідних чотирох місяцях, се є в вересни, жовтни, листопади і грудни року минувшого прибуло разом 91,574 імігрантів, коли отже до сего додамо 17 процент приросту в сім році, то число імігрантів, яке прибуде в біжучім 1913 році дійде числа 442,686 імігрантів.

Не буде більше водити на візітацію.

Провінціональний шкільний інспектор Соммербай заявив, що не буде більше візитувати сепаратних шкіл в Оттаві. Від часу, як в школі Гарно всі ученики-католики вийшли з класи коли він появив ся, він не зазнів ані одної сепаратної школи. Він не отримав рівнож віяких дальших інструкцій з Торонто як має поступити в сій справі дальше.

Згоріло 14 коний.

В місточку Клестор, Алта, запалили ся з невідомої причини дві стайні, в яких тримано коні. Коли наспіла пожарна дружина, одна з стаєн стояла вже ціла в огни і з 20 находячих ся там коний, удалось вивровадити лише шість, а решта згоріла на кутєсь. З другої стайні удалось вивровадити всі коні на двір, заки ще пожар розширів ся. В обох стайнях находить ся досить великий склад сіна та віса і все се спали лесь на попіл. Шкоду обчислюють на 5000 долярів, яка лише в части була обезпечена в асекураційній компанії.

А се знов що?

Позмирило. Задумались деяким людям монахи си, діти та роздумувати над сусїтою сего сьвіта і ночами, гей на знак чародійної палиці, по всіх часописях гамити охочих та не сидячих на печи людий що час від часу нетрпугсь в ній час ... на народний престол осьвіти. Дістаєсьтут добре і Бояного і „Котляревському" і „Заньковецькій". Почали прихильники одних уїдати на других! Почали із своїх засьмічених хат вибігати та замітати чужі, почали рідні „ефи", та „сми" та „ярему..." критики розбирати, що але, а що добре! То „Невольник" зле, то „Вихованець" ще гірше. І що з того всего виходить? Чи не хазена? Мовлю: не купуйте людовьки того товару бо він лишний! Чи не минались часом жидівські гандлярі, та репетують на всї застанки захвалюючи свій товар, ганичи рівночасно чужий?

А білі читачі думають що справді у Вінніпеґу створилась якась нова торговля ідеями чи „артистами", що так нею наша преса заінтересувалась? Отже не думайте поважні читачі, „К. Ф." „Укр. Гол." та „Новин," що так оно зле! Справа представлялась ось так: Кілька гуртків сьвідомійших людей, що складають тов-а „ім. Котляревського," „М. Заньковецкої" та „Бояна" поставили свою програму між іншими точками також і виставу драматичних штук, котрі то іх живим словом та живими образами з житя нашого народу в великій мірі причиняють ся до піднесеня уровеня просьвітної межи укр. населеня міста Вінніпеґу. А товар свій продають вигідні згідні товариства лише охочим іх купити, тай доходи з тої продажі старають ся завсїгдя віддати тому самому народови, у котрого беруть, а то віддати, чи то вроді занимоти народним писателям, чи народним інституціям, чи то закупном літератури чи гардероби для товариських цілий. Отже нічого з петиції малених товариств не заглу... за добру волю своїх членів, на лайку та шикани зі сторони публики. Хто лиш ся може на купні „фальшивого товару" у добре мисляючих товариств, що лише з доброї охоти жертвують свій час і енергію для добра загальности, — Та... то такий шибачик, за... не купує, чом вже купили і потім заснібати, „Ще ся тои не уредив, щоби всім догодив," є хиба і нами святий, — бо часто грати то ... бе, коли ти не пишники ... сик, але ти ... з ... нов на другий рок.

З тих всіх вивастиїй та лайок не вийде нич більше, лиш зависть одних другим.

Добродієви „Ф"-сри подобав ся „Вечорниці", а знов „М"-ови Вихованець, ну нож і трудно! Мені аж пондалось і одно і друге, бо і третє „Наймичка" яку виставив „Боян". А може якому „К"-ови, або „Б"-ови се не подобалось? — Та далі зі своїм „неподобаньєм" на часописи: так і так, але та не добре... Чи ж се здорова критика? — Ні! Се лайка, зависть та й більше нічого!

Чим тут пізнати, що „Наймичка" була виставлена перед порожними кріслами, як говорить добродій „М." в „К. Фармері"? Хоч в дійсности воно так не було, бо я сам начислив 439 осіб та д. „М." був набуть в той час де не „манор", та не міг про товнитись до театру, а чуючи, що на „Наймичці" було кілька місць порожних, жалував... Сему я одиак не поражу.

В таких справах повинні-б п. п. Редактори наших часописий бути більше огляднями і вони повинні-б перестати „голувати нас лайками, бо ми нині лише цінимо роботу Товариств, котрі, після своїх сил, старають ся робити для загального добра і будемо дальше підтримувати і учащати на всякі представленя, щоби не мусїли перед порожними кріслами жертвувати свою працю....

А Ви, шановні „Ф"-и та „М"-и, коли вашя фантазія така химерочна, то ідіть до Walker Theatre, пойдіть до Києва або до Львова, а там платні, новолоі актори чей вдоволять Вас...

Ви-ж, пов. Члени товариств, не беріть сего на зле та простіть тим, що гудять Вас, а працюйте дальше на просьвітнім полі, а ми будемо з вами!

Мирон Спокійний.

Dominion Ticket Office
703 Main Str. Winnipeg, Man.
Phone: MAIN 2681
ПРОДАЄМО шіфкарти до і з старого краю по найнизших цінах.
ВИСИЛАЄМО також гроші до Австрії за оплатою лише 2 центів за кождий долар.
ПЕРЕСИЛКИ телеграфічні доручаємо сейчас, за оплатою $1.50, без огляду на те, яку суму пересилає ся.

Пантелеймон Куліш.

Запорожський суд.

— Здасть ся? — каже, ідучи мимо, батько Пугач, — на якого біса здасть ся такий гріховник православному християнству? Вийте його, вражого сина! Шкода, що мені не можна більш брати за кий, а то я молотив би його поки-б увесь цебер горілки вишив. Вийте, батьки, превражого сина!

Тоді діди виходили один за одним по корячку горілки, брали киї і дували Кирилу Турови по плечах. Сили в старих із рук було ще доволі, що аж плечі хрущотіли. Иньший давно-б уже звалив ся із ніг, а Кирило Тур видержав усі чотири киї, не скривившись; ще, як відійшли діди, і шуткував із своїми гостями.

Добре, каже, — парять у нас у Січовій лазні, нічого сказати! Після такої чуприни не заболять уже ні плечі, ні поясниця.

— Що сказати твоїй пані-матці? питає ся ще раз Петро.

— А щож їй сказати? — відповідає Кирило Тур. — Скажи, що пропав козак ні за цапову душу, от і все. А приимету над моїм скарбом живе побратим. Одну часть віддасть він старій неньці та сестрі; другу віддасть у Київ на братство: там мене спокусив гріх, нехай же там молять ся й за мою душу; а третю віддасть у Чорну Гору: нехай добрі юнаки куплять собі оловяного бобу та дорогого пороху, щоб було чим помянути на лицарських грецях Турову душу.

— Кріпись, добре! — каже Богдан Чорногор, — більш ніхто не зніме на тебе руки. От незабаром ударять у казани до обіду; тоді відпустять тебе та й будеш вільний козак.

Мусів Петро підождати до обіду, чи не потішить матері та сестри Кирилової звісткою. Ходячи по вічовому місцю, постеріг він, що не один тільки Чорногорець оборонив Кирила Тура: багато братчиків зустрічають ся з другими, брались за шаблю, мов виговорили: „Ось тільки покаже ся на горілку, то вицідю я сї з тебе тугко!“ Як же вдарили в казани до обіду, тоді ціла купа Запорожців кинулась до Кирила Тура; відвязали від стовпа, обіймали і поздоровляли по бані. (Бані — перва, лазня.)

— Ну вас і к нечистій матері! — каже Кирило Тур. — Коли-б самі постояли коло стовпа, то відхотіли-б охота обниматись.

А щоб дияволів свиту! — Каже відходячи батько Пугач, — сказні ви! кошові? Може тепер плечі болять так, як у того чорта, що возив ченця в Єрусалим? Ні, вражий сину, приложи отсе листи, так загоїть мов рукою зніме. Бито й нас, се за щось молоду, так знаємо ліки від сього лиха.

Розвязали братчики Кирила Тура, а в Петра аж мороз пішов поза шкірою, як побачив він білу його сорочку, що сестра-жалібниця шила й мережила; усю в крові; і ще й поприкипала до ран. Кирило Тур аж зуби зціпив, щоб не стогнати, як почали віддирати її від тіла. Батько Пугач сам приложив йому до спини якесь листя, помастивши чимсь липким.

— Ну, — каже тепер хоч здоров, та не скачи в гречку, а то пропадеш як собака!

Тоді братчики з веселим гуком підняли діжки з медом та горілкою, узяли стужку з колачами та й повели Кирила Тура до обіду.

Обідали добрі молодці на траві, під дубами; усякий курінь осібно, із своїм курінним отаманом. Діди обідали в гетьманському курені; тільки батько Пугач прийшов на гранезу до Кирила Тура, і то вже була велика честь усьому куріневи. Кирило Тур уступив йому своє гетьманське місце, а сам сів коло його. Два кобзарі, виспівували про Нечая, про Морозенка, про Голодная, що згибли на всьому сьвіті неоплаканої бідували, та бідуючи серце собі гартували; і про степи, села; виспівували і про Берестецький рік, як козаки і про Чорне море, і про неволю і каторгу турецьку, и про здобич та славу козацьку; уге показним словом перед товариством викладували, що козацька душа і за трапезою росла у-гору.

Поблагословив отто батько Пугач до трапези; усі взялись за сьвятий хліб, усяк виняв з кишені ложку (бо у Січовиків без ложки, та люльки, хоч-би не годилось); як ось Кирило Тур, оглянув ся кругом і каже: — Ех, братчики! Мені наморочили кіньми, в а в вас набуть, із роту в голові клоча. Коли вже в сьвіті видано, щоб випроваджати гостя з коня на тще-серце?

— Пане отамане! — кажуть — борони вас, Боже, від такої скнирости! Про якого се ти гостя глаголеш?

Козак тут саме і йде Богдан Чорногорець із Петром.

— Ось мій гість! — Каже Кирило Тур. — Се, коли хочете знати, син Паволоцького попа, Шрама, той самий, що, як стикнувсь зі мною за Київом, то аж поле всьміхнулось.

Раді були всі братчики, побачивши Шрамового сина. Давно вже они чували про його лицарство. Иньші, обіймали його, як брата; другі потіснились, щоб було у місце.

— Сідай біля мене, синку! — Каже батько Пугач. — Ти добрий козак... Е, козаче! — Та в тебе, бачу нема ложки! Що то не нашого поля ягода! У вас, Городовиків усе не по-людськи робить ся; їдять із срібних мисок, а ложки при душі нема. Зробіте йому, хлопці, хоч із березу, або з корінця ложку, а то скаже батькови: „Там вражі Запорожці голодом мене заморили“. І так уже старий пеклом на нас дише.

На обід у Запорожців мало подавали мясива, а все тільки рибу. Добрі молодці як ченці, мяса не любили. Посуда була уся деревляна, і чарки і коряки — усе з дерева. Трапезуючи добре тягнули братчики горілку, мед, пиво, одначе ніхто не вповивсь, так то вже потягували сь.

Більш від усіх пив за сей раз Кирило Тур; хоть набуть, білолика, завдати собі хмелю, щоб не так боліли плечі, та й хміль не подолів його. Зробивсь тільки дуже веселий. І як устали з-за обіду та ви почали братчики танцювати під бандуру, він і собі пішов на присюдки; начав колесом і виробляв такі викрутаса, що хто-б і не думав, що сего козака бито недавно киями. Запорожці не пантеліли з такої терпеливости.

Петро мій по обіді хотів іти до дому, так Кирило Тур придержав його та й каже: Пострівай, брате, і я поїду. Після такої бані не довго попрівнав ся. Перед товариством сором хвалитись, а дома заляну до вечора.

От, погалившись ще трохи, звелів Кирило Тур осідлати двоє коней, та й поїхав з кошем, сценуючи щось побратимом. Дорогою точив Кирило Тур усякі балиндраси, далі й каже: Пристаньй, брате з Запорожці! Якого чорта тратить тобі літа між тим панією Городовим козацтвом?

— А що ти думаєш? — Каже Петро, — я вже не раз про се міркував.

— От люблю козака! — Мовив Запорожець. Якого біса дожидати ся ти тут в городах? Городи твої ще ко вже до-гори ногами стануть...

Приїжджають до хати, а на зустріч їм вибігають мати і сестра Кирилова. Як же го зраділи серденьні, то й сказати неможна! Одна за поводи коня, друга тягне Запорожця з сідла, а він тільки всьміхаєть ся.

— Бачте? — Каже, — я вам казав, що нічого журитись! Та вже, набуть, вже так Бог создав, щоб усе киснути.

Хочуть його обнять, а він руками їх відпихає: — Ні вже, — каже сього не буде! І так братчики трохи не прогнали з куріня, що провонявсь, кажуть, бабою. — А Петру мовче: — Тепер мені так до обіймання, як грішнику до горячої сковороди.

Хотів Петро вже іти до дому, так Кирило запросив на чарку горілки; та й стара неня й сестра Кирилова, кланяючись просили, що-б хоть заглянув у хату.

— Ну, пані-матко! — каже Кирило Тур, — давайте нам тепер такої горілки, щоб і сам диявол зайшов у голову! Та давай цілу боклагу; таким липарям, як ми, фляшки й на одного мало.

Як же внесла з комори горілки, Кирило Тур замість щоб шанувати гостя, взяв боклагу, та й почав цмулити з неї, як воду. Мати бояшесь, щоб він не перепив ся, хотіла відняти боклагу, а він: Геть, мамо, геть! Чоловік не скотина, більш відра не вппе.

І почав знов цмулити, поки знемігшись упав без памяти на землю. Усі стривожились, а одна Петро тільки знав, що сьому за причина. Він поміг жінкам підняти Кирила Тура з землі і положити на перину; далі попрощавсь і пішов.

(Конець).

Господарські поради.

Як пізнати кілько літ корові.

Найпевнійше можна пізнати по рогах, а іменно по обручках (карбах на рогах), довели так, як пізнає ся вік дерев по слоях. Корови аж до третого року не мають на рогах ніяких заглублень і карбів. Але вже в четвертім році робить ся з верха на рогі заглублення доокола, котре можна і видіти і чути під пальцями. І кождим роком опісля аж до найстаршого віку робить ся по одній такій обручці. Корова, котра має чотири такі обручки, має сім літ. Тоті заглублення дадуть ся пізнати під пальцями, хочби їх і не було видно. Торговельники старають ся затерти вік корови в той спосіб, що обскробують роги склом і відтак вигладжують деревом але коли по таких рогах повести рукою, то не лиш чути заглублення по них, але також можна пізнати і штучну політуру.

Щоби оружє не ржавіло

Треба витирати і чистити його слідуючою мішаниною: взяти 4 части вазеліни, 1 частину французької терфентини і 1 частину білої нафти. Так спорядженою мішаниною треба вимастити всі частини рушниці чи якого иншого оружя, а опісля витерти чисто платком. Рівнож не треба ставляти оружя в місцях мокрих.

Як консервувати яйці.

Щоби яйці охоронити перед зіпсутєм, треба їх законсервувати, значить ся зробити відпорними на зепсуте. Понизше подаємо кілька вказівок, в який спосіб найлїпше можна охоронити яйці перед зіпсутєм:

1. До консервовання яєць найлїпше уживати квасу саліцильового, який оказав ся знаменитим средством в сім примінению. Робить ся се так: Бере ся 30 ґрамів квасу і долає ся до него троха окопитку; опісля мішає ся се все в літрі води. В сій мішанині оставляє ся яйці на одну годину а опісля витягає ся, висушує і складає ся до скрині з сїчкою. — В сей спосіб заховані яйці, через цілих чотири місяці не стратять ані нитку ані на смаку.

2. Розпустити негашене вапно в воді і долити трохи до нього креозоту. В сей розчин вложити сьвіжі яйці так, щоби не виставали цілком на верх, а були покриті сею мішаниною.

3. Сьвіжі яйці натирає ся солониною, маслом або оливою і встромити в отруби. Отруби прочіпляють ся до затовщеної скаралупи яєць і хоронять їх перед зіпсутєм.

4. В ложити яйці в мілке вапно.

2. Французи смарують яйці воском, не звочи в той спосіб приступити воздухови, який власне спричиняє псуте яєць.

9. Можна посмарувати яйця олійок і вложити в сухий пісок.

7. Добре є також посмарувати яйці маслом і сховати їх в добре замикаючі ся пушки, а щоби ще лїпше охоронити їх перед доступом повітря, обложити старанно пушки папером і поставити в холоднім місци.

5. Вложити яйці на кілька тижнів у вапняне молоко, а опісля заховати в відрінний попіл.

Крім, повище зазначених є ще богато других способів, як консервувати яйця, одних ми їх не подаємо, бо вони вимагають вже уміння, а також не мало кошту та практикують ся звичайно в великих складах або соєнних торговельників яйцями, тож і не придадуть ся нашим фермерам, які торгують яйцями лише на дуже малу скалю.

Як успокоювати корови підчас доїння.

Нераз трафляє ся, що деякі корови підчас доєння заховують ся так неспокійно, що їх в ніякий спосіб не можна видоїти. Корови або копають, звичайно задними ногами або вихають ся в бік — так, що хоч нераз і вдасть ся подоїти цибку молока, то решта все оставає в вименах, а і то, що виходить густо-часто через удар або притурене виливає ся на землю. Такі корови, хочби були і добрими на молоко, причиняють шкоду для властителя. Ро природні, що господар, не уміючи собі поради, старає ся спродати таку корову, при чім нераз і богато тратить. — Одно німецьке господарське часопису подає власне спосіб, який є собі звичайний і простий однак випробуваний вже в многих місцях, після якого можна дуже легко відзвичаїти корову від копання, та приучувати, щоби заховувалась супокійно підчас доєня. Спосіб сей полягає на тім що звязує ся корові задні ноги відповідним шнуром, який найлїпше зробити з кінського волосіня. Перед тим, як має ся доїти, треба уставити корову в можливо найвідповіднійшій позиції, а тоді в скоковім суставі задних ніг звязати приготований шнурок оі ноги з собою. По таків обезпеченю ся, можна сїдати і доїти, — Корова маючи звязані задні ноги, чує ся цілком безпомічною і мимовільно успокоюєть ся, хочби лише на короткий час, який вистане до її видоєння. Щоби корову надто не мучити, сейчас по видоєню, треба шнур розвязати. Звязуючи в сей спосіб корову кілька разів підряд, можна її в коротким часі відзвичаїти цілковито від копання.

Про кози.

Як корисною і поплатною є годівля кіз, на се найліпше вказує статистика в Сполучених Державах, де, після обчислень, виписує ся два мільйони кіз лише в кількох західних стейтах. Найлїпшою расою до ховання, є т. зв. кози ангорські, які спроваджує ся з Туреччини. Суть вони дуже витревалі. Пожиток від кіз є ріжний: з шкіри пр. виробляють сафіян та всякі інші річи з вовни робить сукно та ін; мясо так само дуже добре і смачне і т. п.

Кози суть дуже витревалі й на морози, а що найважнїйше, то се, що кози суть дуже мало вимагаючими і не потрібно коло них тільки заходу, як коло иншого товару. Випасати кози найлїпше в околицях горбковатих. Кози стрижеся тільки раз в рік, хоч в гонлійних околицях стрижуть і два рази.

Лиш за плечима, дров треба багато, чому-б не купити у свого? Я продаю сажні і на корди. Пишіть до: D. M. Prysiak, Winnipeg Beach, Man.

Хочете
вчитись скоро говорити читати і писати по англійськи і познати свій побут в Канаді? Зголосіть ся на адресу 680 FLORA AVE. по 6-ій год. вечером до J. WAGNERA.
Наука відбуває ся вечерами. За успіх ручимо!

Байки для дітий

[illegible]

Лев і осел на ловах.

Царевн звірів забагло ся раз піти на лови. А було то саме в день його іменин Ну, звісна річ, що лев не полює на воробці. Йому треба грубої дичини на пир. [illegible] скликав оселів і тих подібних.

Щоби собі уделикати лове, кажи лев до осла, який мав дуже сильний і неприємний голос. Його призначенєм було заступати рів, якого стрільці уживають на польованю. Лев поставив його на відповідній місци і приказав ревіти як цілий ліс. Він був переконаний, що осла рикон виполошить всї звірята з їх логовищ.

І так дійсно стало ся. Звірята не чули ще ніколи болючого рику. Тепер він розкрив ся у всю в страшний спосіб, бо осел хотів похвалити ся перед львом своєю штукою. Тревога огорнула мешканців лісу. Они почали втікати лише громадами зі своїх логовищ і впадали в засідку, де лев чатував на них. Тим чином удало ся лови знаменито.

Коли-ж, они скінчили ся, прибрав осел горду поставу і чванливо спитав льва:

— „А що царю! Чи добре спиcався я на ловах?!“ — бо він приписував найбільше собі цілу заслугу власних ловів.

— „Справді! — відповів лев з усьміхом. — Ти кричав чудово! І коли би я не знав тебе і твого роду, то міг бим сам тебе перестрашити ся“ ...

За таку глупаву похвалу був би осел розсердив ся, як би не був ослом.

Але до сего не ставало йому сьмілости і відваги тим менше, що він заслужив собі на киики. Бо хто може стерпіти, коли осел зачинає чванити ся. Се чванливість кождому ослови не до лиця.

Когут і лис.

На галузи дерева сидів чуйно старий когут, который ти досьвідчений. До него підбіг хитрий лис і промовив солодким голосом:

— Братчику любий! Ми вже більше не будем з собою провадити війни. Від нині заключив загальний мир. Я саме пребув в тій цілі щоби тобі його оголосити. Зійди отже чим скорше до мене, щоби я тебе притиснув сердечно до своєї груди! Не дай, будь ласкав на себе довго ждати Я дуже спішу ся, бо маю ще далеку дорогу, щоби всім звірятам оголосити так радісну новину. Кажу тобі, що ти і твої брата та сестри можете від нині без журби займати ся своїми справами а будемо вам щиро допомагати, як брати. Злізь же до мене і прийми поцілунок братньої любови.

Ни сю довгу та облесну промову так відповів когут зі свого безпечного місця:

— Ах любий друже! Як же мене тішить твоя новина! Я просто не в силі описати тобі моєї радости... А ще так немило, що чую се з твоїх уст, з вида мов від тебе. Та не лише я, але певно і всі наші рята утішат ся тим самим твоєю новиною... Ось саме бачу двох хортів, що сюди швидком біжать. Ану будь ласкав, скажи і їм сю радісну вістку! Я сейчас злізу і будемо могли всі разом утішнути ся ...

— Будь здоров! — крикнув лис поспішно — я маю пильне діло. Хиба иншим разом нати нємо більше часу натішити ся сею відрадною вісткою ...

І добрато лис дав сусая від так пігнав, куди його ноги понесли. Не мав навіть часу оглянути ся, чи справді хорти надбігають. А в хортів ані сліду, бо когут лише його так настрашив.

— Кукуріку, — заспівав пісень на ціле горло і щосот кричав з радости, що так дотепно випровадив хитрого злодія в поле.

СЬМІШНЕ.

Маленька приємність.

До чоловіка, якого було присуджено на смерть, прийшла на побачене жінка й сказала:

— Друже мій! Дозволь нашим дітям прийти і подивитись, як тебе будуть вішати.

— Ні, не треба сього. — відповів сердешний.

— Я так і знала! — скрикнула жінка. — Ти ніколи не хотів зробити нашим дітям ніякої приємности!

На вулици.

— Що там трапилось? Через віщо такий натовп людий?

— Та, власне, нічо не трапилось, але кождому кортить в тому переконатись.

В трахтирі.

— Хлоп-п-пче! А...я...я що ви р-р-р-робите тим панам, що неїдять? — як н-п-пють, а грошей не дають?

— Бено в потилицю й випихаємо за двері..

— Ну, то м-м-можете мене пхати, тільки не дуже бийте...

— Тату чи скоро ти будеш летіти?

— Куди, синку? З чого це ти взяв?

— А як же! мамаж що раза каже, що ти все надимаєш ся!...

Довів.

Заспорились якось видючий та з одноокий, хто більше бачить. От одноокий і каже:

— Я більш бачу як ти!

— А ну доведи, — відповідає той.

— Скільки ти в мене очей бачиш? питає одноокий.

— Одно!

— От то-бож бо є! А я в тебе-два!

У голяра.

Гість: Що то за робота? Пан стрижете сам, а мене тут хлопчисько мучить, мало всю чуприну не вирве.

Голяр: Но то прошу пана сей пон є паня радника і він мусить бути добре острижений!

Сліпий.

— Прошу ласкаво о милостиню для мого сліпого чоловіка.

— А де-ж той ваш сліпий чоловік?

— Він прошу пані, стоїть на дворі під каменицею та дивить ся, аби не надійшли до поліціянти та нас не арештували.

Циганська сповідь.

Сповідав ся циган. Сповідав ся тай підчас сповіди витягнув сповідникові з кишені годинник.

„Я вкрав, каже, годинник, але нікому не скажете?“

„Не скажу, каже сповідник, се тайна сповіди, Инакше мені би не вірили“.

По сповіди оглянув ся священик, а годинника не ма. Зміркував, де то він подів ся. Підчас служби Божої каже той сповідник пропідь тай говорить: „Один з тих, що мені сповідали ся, вкрав в мене під час сповіди годинник...

А циган виставив язик, тай показує до священика пальцем, що його зріжуть, як зрадить тайну сповіди.

Циганський похорон.

У Цигана вмерла мати,
Нічого дати!
Іде Циган до батюшки,
Просить поховати...
— А як хочеш поховати?
Може по циганськи?
Ні, батюшка, прошу таки
Вже по християнськи!“
— То то буде рублів десять
Тебе коштувати! —
„О, нічого то, панотче!“
В нас дорожча мати!“
Поховав він Циганиху,
За гроші питає...
Аж тут йому сороківку
Циган витягає...
— Сороківку? він питає...
А то-ж твоя мати!
А ти-ж за ню рублів десять
Обіцяв ся дати!
„Рублів десять!... — Циган каже
За труп гнилого!
Та вона не варта була
І живою того!...

Жалібний дяк.

А що тільки в церкві дяк
„Іже“ засьпіває,
Біля баба у кутку
Мало не вмліває.
Аж завважив тее дяк,
До неї забрав ся:
„Чого плачете ви так?“
Стару запитав ся.
— Як не плакати мені,—
Стара баба каже,
Коли мені голос ваш
Аж за серце вяже.
Так колись моя коза
На льоду кричала
Як там її вірвав
Вілку розривала.

Що то є сон?

(К. О.)

Звісно що чоловік в ночи спить, а як втомить ся то і в день спить, виночиває. Що тоді діє ся з ним? Звісно, що у сні чоловік немає сьвідомости о зовнішнім сьвіті. Осідком нашої сьвідомости є мозкова кора. Відси керують ся усі наші духові і тілесні чинности. Тут збігають ся усі вражіння, які приймають наші змисли. Що око бачить, що ухо чує, що скіра почуває, що язик смакує, що ніс нюхає, все те викликує в мозковій корі почування, а почуваня ці витворюють образи з теперішности і спомини з давнійших пережитих хвиль. У сні перестають частино і хвилево деякі полоси мозкової кори ділати (функціонувати). Во скоро мозкова кора довший час ділтувала, то настає втомлість і утруднене її ділання. Зразу не відчувають ся так сильно і виразно вражіння змислів, вони не викликують докладних образів і не дають ся уже ужити до цілого духового мислення. Виображення і спромога думання минає, чоловік тратить частино або цілком сьвідомість, хоч не порушають ся — чоловік спить, а часом як малі піднебіна рухають ся, хропе. Зголом попадають дальші полоси мозку, а навіть частини хребетного стрижня в бездію, т. є. стан супочинку, через те відлив стає повільнійший, акция серця слабне, судини кровоносні мозку стають менше повні: сон стає глибший.

Скоро сон тріває довший час, потрібний до відпочинку мозку, і ніхто сплячого не розбудить, то сплячий починає трохи почувати вражіння, що доходять змислами, як шелест, утиск. зразу слабо і невиразно, опісля виразнійше і творять воображення, що спричинюють сни. Вкінци стає сплячий цілком сьвідомим своєї особи, свого окруження, свого положення і він — будить ся, прокидає ть ся.

Перед засненем і пробуженем є на пів сонний стан, який знає кождий з того.

За 1 доляра!
пішлемо Вам всі числа гумористичної часописі
„Жало“
які вийшли від Нового Року і які ще вийдуть до кінця року.
Є що читати! Богато так веселих образків, віршів, повісток і жартів!
Користайте з нагоди! Спішіть ся з замовленем.
Гроші посилайте на таку адресу:
Адміністрація часописі „ЖАЛО“ у Львові, ул. Окшинського 14.
(Zalo, Lemberg, Austria Europa).

РУСЬКО-НІМЕЦЬКИЙ ШПИТАЛЬ
Dr а KALICHMAN-а.
Спеціяльне лїчене венеричних хороб (сифіліс, трипер і т. д.), хірургічних, внутрішних, жіночих, очних і ушних хороб. Найновійше і докладне лїчене сифілїса методою „606“ професора Ерліха. Лїчене полової безсильности. Лїчене електричною силою. Висилаю лїкарства на кольонії по одержаню завдатку. ОФІС І ШПИТАЛЬ
463 Selkirk Ave. Phone St. John 1772. Winnipeg, Man.

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
[illegible]
802-806 Main st. Phone S.J. 2533

Elliot, Hossell & Dunc[illegible]
[illegible]
Офіс: 316 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19 Winnipeg, Man.

SAVOY HOTEL
C. F. HERBERT, властитель.
[illegible] C. P. R.
Станція і вікт $1.00 денно
Добрі вина, лікери і цигара.
[illegible]
Телефон: GARRY [illegible]

Northern Hotel
Телефон: St. John 290
826-830 Main Str.
Станція і вікт $1.00 і вище
[illegible]

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone: St. John 665.
[illegible], Propr.
[illegible]

Oriental Hotel
Tel. G. 4716 — 790 MAIN str
Дмитро Онуфреїв, власт.
Одинокий Руський Готель в Вінніпеґу. [illegible] Заходіть до свого.

SUTHERLAND HOTEL
[illegible]
Phone St. John 263
Один блок на північ від C.P.R.

Edelweiss Brewery
WINNIPEG. ELMWOOD
A. W. Riedle, prop.
Наш Лагер, Ейл і Портер найлучший.
Спробуйте пити Riedle's Beer
Telephone: Main 2987.

ПОВАЖАНИЙ ПАНЕ:—
Кому ще не відомо, що славна провінція доставляє найкращі горілки, вина, руми і вина.
[illegible]
Кілько жадаєте:
[illegible]
Напишіть на тім місци, де суть сї кропки кілько ґальонів хочете і пішліть до нас. Долучіть 15ц. за кождий ґальон; 10ц. за пів ґаль.; за 5 ґаль. кеґ 1.25 а за 10 ґаль. кеґ 1.50. За кеґи з пивом 50 ц. за 1-8 кеґа а 1.00 за четвертку. Сї гроші ми Вам звернемо як лиш вишлете до нас порожні кеґи або ґальони. Пишіть на виразний адрес:
Ben Zimmerman Liquor House
673 MAIN Str. Winnipeg, Man.
Phone: Main 2505.

Edward L. Drewry
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg.
Наші вироби самі себе хвалять.
Drewry's Лаґер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всім знані.
Telephone: St. John 221.

Dr. R. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома від ч. [illegible] KIRK AVE [illegible] Salter & Pritchard [illegible] [illegible] Telephone: St. John [illegible]
в ЛІЧНИЦІ ЕЛЄКТРО-МЕДИЧНІЙ [illegible] Pritchard Ave. [illegible]
WINNIPEG, MAN.

МІСЦЕВІ ВІСТИ.

Поліція арештувала Й. Кравченка.

В суботу вечером арештувала віннінеґська поліція Й. Кравченка, на котрого падає підозріне о кілька грабунків, яких доконано в послідних тижнях в нашім місті. Поліция, підчас арештовання знайшла при нім два револьвери і вітро[illegible] ґліцерину, якої мав ужити до розсаджування кас. Й. Кравченко є вже добре звісний тутешній поліції ще з року 1908. Він був вже караний за рабункові напади і засидів в тюрмі три роки, а після відсиджения своєї кари виїхав до своїх родичів, які мешкають в провінції Онтаріо. — Поліція пошукує ще за товаришами, з якими Кравченко розбивав вінніпеґські каси.

„Дзвони" воюють.

В ночи з суботи на неділю [illegible] а в неділю на понеділок, [illegible] вісельників а се [illegible] Громошин і Григорий Крамашовський, [illegible] з весілля [illegible] дому почали між собою суперечку, в решті бійку, підчас якої Крамашовський вхопив ніж і пхнув ним Громошина в живіт, [illegible] [illegible] поважне серце. Рану Громошина оглянув і [illegible] др. Блейк, а Крамашовського арештувала наглійна поліція і замкнула в поліційнім арешті.

Повернув до Вінніпеґу.

Перед кількома днями повернув назад до Вінніпеґу Грек Сімон Спиро, який минувшого року виїхав з другими Греками на війну, щоби боронити своєї вітчини. Він моряком і майже через цілий рік служив як моряк при грецькій фльоті на воєннім кораблі „Аверофі", де брав участь в кількох морських борбах з Турками та Болгарами.

Повернувши з війни заняв назад своє становиско, яко служащий в Саратога ресторанті на Портедж улиці.

Подорожіло молоко.

З днем 1-го листопада підвисшили всі Вінніпеґські молочарні ціну на молоко, сметану і масло. Кварта молока, яка до сего часу коштувала 10 центів, від тепер буде коштувати 11 центів; рівнож за кварту сметанки, яка до тепер коштувала 40 цт., треба буде платити 4 центи більше. — Представителі всіх молочарень оповіщали, що причиною підвисшення цін на молочних продуктах, є брак молока, а рівнож висша ціна, яку мусять платити молочарні своїм доставцам.

Безплатне бюро праці.

У Вінніпеґу розвело з протягу першого місяця свого істнования поверх 1000 помічей робітникам, шукаючим праці. Всі аплікаНти, які отримали працю через се бюро, висказують ся рівнож дуже похвально про урядників сего бюра, та суть вдоволені з платні і праці отриманої через се бюро.

В суботу вечером відіграно Тов. ім. Заньковецької представленє „Різдвяна ніч" і „Як жінки чоловіків морочать". Дохід з сего представлення призначено на будову „Народного Дому" у Вінніпеґу; гостей зібрало ся повно сала і належить сподівати ся, що на сталову ціль вплине досить поважна сума. Що до штуки самого представлення, то режії [illegible] [illegible] ся рівно; [illegible] [illegible] для тих, що [illegible] себе компетентними [illegible] після [illegible] уподобаня, звичайно такі виступи хвалять або ганять.

Троїзи позиками пальці.

Іван Самбовський, який працював в млині компанії Ogilvie, через свою неувагу улег нещасливому випадкови. Коли іменно в суботу по полудни олпиня машинерию, через неосторожність уклав ліву руку між трибн колїс, які страшно поломатували йому два пальці. Самбовського віднесено до міського шпиталю, де лікарі будуть мусіли обі пальці відтяти. Самбовський, як можна довідатись з [illegible] [illegible] Русином і працював в сім млині від кількох місяців.

Вінніпеґ, Ман.
3 листопада

ВІЧЕ ПОЛЬСЬКИХ ГОРОЖАН 5 ВАРДИ!

Дня 2 листопада с. год. 3 по полудни відбулось віче польських горожан, замешкуючих 5 варду, в справі подолання виборів міських. Віче відбулось в салі Св. Духа при Селкірк ав.

Предсідателем віча був д. Наржал, секретарював д. Гурецкий. — Присутних на вічу було около сотки. Нарада велась надзвичайно поважно і серіозно.

Найбільше інтересним референтом сего віча був д. Муррей, котрий в справах краєвих звалював теперішне наше становиско, дальше в малих словах заявив присутним, щоб не вільно в сьвіті не допускали до вибору другого репрезентанта з нації жидівської, бо це було би сором, а всякі зусилля Поляків і Українців сеї варди ніколи вже не увінчалибесь успіхом. Дальші бесідники обстоювали при сім, щоб як давними літами, так і сего року порозуміти ся дальше з комітетом Українців горожан, навіть не з Німцями, бо ті ніколи не додержують приречення.

Деякі з бесідників віклинкували ся на комітет Українців, горожан тої варди не знаючи справи, що в нас ще нічого не зачато не знаючи, що ми есі тоді починаємо в тій тільки доперва думати як до виборів 3 січні. Так дальше бути не може, Ми мусимо плянуе получати ся сильнійше загального віча в справі виборів та порішити, чи варду, котра найбільше є заселена Українцями і Поляками, мають репрезентувати чужі для нас люди? Нам конче вже від тепер (бо до виборів лише місяць) скликувати віча та вибрати комітет виборчий. Не будьмо все по заді!

Нам конче получити про кандидатуру в першій мірі котрогось з наших людий, а колиб такого не було, то треба нарадитись, когоб попрати, щоб не виставила нам про себе сьвідоцтва убожества політичної незрілости. Поляки вже мають свій комітет вибраний і свої пропозиції мають предложити нашому комітетови, а нашого комітету еще нема! Тож до діла горожани Ми не забуваймо не легковажно справи виборів, беріть участь у всіх нарадах горожанских. Будьмо сьвідомими то і з нами будуть числитись при виборах!

Один член з горішного виборчого комітету.

Сьвято цісарів.

Дня 18-го жовтня с. р. мало відкрите памятника від містом Липськом в Німеччині, на полях, де перед 100 роками відбули ся великі битви, т. зв. битви народів між Французами з цісарем Наполеоном на чолі, а получеными війсками Австрії, Пруссії і Росії. В сій історичній битві получені сили союзників побили французькі війська і раз на все зломили могутність цісаря Наполеона I, та ним чином нануючі династії сих трох держав усунули від себе небезпеку, яка їх невмолимо грозила зі сторони Наполеона. Не тут місце розводити ся довго над сими ідеями, які Наполеон, гепіяльний цісар Франции репрезентував собою. Достаточно буде згадати, що Наполеон в певнім напрямі був виконавцем кличів і ідей великої французької революції, яка зломала і усунула на все февдальний середньовічний порядок і устрій людського товариства, зрівнала всіх людий перед правом, суспільний лад у европейських народів і держав здемократизувала, одним словом зробила перших людий з великих мас працюючого люду, які до часів революції не мали майже жадних рівноправних прав в відношенню до пануючих верств і до держави. Сто літ тому розбили народи на полях Липська получені війська трох забивачів свободолюбивої ідеї і кличі, з під яких виступовий французький народ боровся за часів революції і під Наполеоном. При сповісності відкрито памятника під Липськом, при чім було особисто присутні німецький цісар та відпоручники австрійського і російського цісарів і богато королів, королевичів і князів німецьких — подали ся слова гірдливого і непорядливого осудження „тирана" Наполеона; не будуть одним в силі закрити тої великої правди, яку історія в рубриці свободолюбивих, визвольних борбах добро широких мас, записала на добро французького народу і його великого цісаря.

ЦІНИ ТОРГОВЕЛЬНІ У ВІННІПЕҐУ

Вівторок 4. листопада.

Пшениця:		
1 нортерн	81½ ц. бушель	
2 ..	79	..
3 ..	77½	..
4 ..	73½	..
Ч: 1 ред уінтер	83½	..
Ч: 2 ред уінтер	81½	..
Ч: 3 ред уінтер	79	..
Ч: 4 ред уінтер		
Овес:		
Ч: 2 білий	33½	..
Ч: 3 білий	31½	..
Ч. 3 Сер. Зах.		..
Екстра на пашу	32½	..

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів
під назвою
"ОРЕЛ"
отворено саме днями на 176 HENRY Ave., в Winnipeg-у.
Просимо отже занотувати нашу адресу і при нагоді нас відвідати — познакомити ся з нами.
Ми зі своєї сторони будемо старати ся вдоволити всіх наших краянів Русинів, які немають змісту відкривати чужого, підпруть свого [illegible].
Напитки в нас різнородні і непорушені неповитости — [illegible] самі се побачите, коли зайдете і спробуєте.
На весіля і забави наших краянах [illegible] [illegible] на фарми.
Коли ж зайдете, то [illegible] [illegible] [illegible] про нас і своїм знакомим.
Дякуючи наперед за ласкаву памніть, остаю
З поважанням
Alexander Roshko.
158 Henry Ave. Phone Main 1757 Winnipeg, Man.

На пашу ч. 1	[illegible]	[illegible]
На пашу ч. 2	[illegible]	[illegible]
Ячмінь		
Ч. 3	[illegible]	[illegible]
Ч. 4	[illegible]	[illegible]
Відкинутий	[illegible]	[illegible]
На пашу	[illegible]	[illegible]

Канцелярія Нотаріяльна
[illegible]
Fenwn & Schiller
[illegible]
654 Main str. Winnipeg, Man.
Phone St. John 162

ВАЖНІ ПОСТАНОВИ ПРИ НАБУТКУ КАНАДІЙСЬКИХ ПІВНІЧНО-ЗАХІДНИХ ЗЕМЕЛЬ.

[illegible]

W. W. CORY
DEPARTMENT OF THE INTERIOR
Оттава, Онт.

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД ГУРТОВИЙ
товарів поживчих і магазинних виробів в Вінніпеґу
[illegible]
Памятайте адресу:
W. CHLOPAN, 590 Burrows Ave.
CHLOPAN'S BLOCK
Telephone: St. John 150 Winnipeg, Man.

УВАГА! СПРАВИ СТАРОКРАЄВІ!
В старім краю полагоджуємо справи нотаріяльні [illegible] Всі старокраєві справи переберає мій брат Д-р Зигмунд Варшавський адвокат в Австрії [illegible]
В Канаді купуємо і продаємо доми, лоти і фарми [illegible] [illegible] до краю і з краю [illegible]
Запишіть [illegible]
МІЖНАРОДНА КАНЦЕЛЯРІЯ
ЕДВАРД ВАРШАВСЬКІ і Ска.
НОТАРІ
834 MAIN St. Phones [illegible] WINNIPEG, MAN.

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА „КАНАДА"
Адреса: „КАНАДА"
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

КАНАДА

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly
Published every Tuesday by
RUTHENIAN PUBLISHING CO. Ltd. of CANADA
The best medium for advertisements.
Subscription Per Year $1.00
Address: „CANADA"
261 Fort Str. Winnipeg, Man.

РІК І. Вінніпеґ, Ман. Вівторок 11 Листопада 1913. Число порядкове 11. Winnipeg, Man. Tuesday November 11-th 1913. Число 11

До наших читачів.

Кождий з наших читачів, котрий пришле до кінця сего року цілорічну передплату на „Канаду", в сумі $1.00, буде нашу часопись діставати через цілий слідуючий рік.

Хто нам приєднає нам 5 цілорічних передплатників, буде діставати нашу часопись через цілий рік даром.

Хто ще передплати не прислав, нехай спішить ся бо не будемо приневолені часопись затримати.

Адміністрація „КАНАДИ"

НОВИНКИ.

Армія Сп. Держав переступить границі Мексика.

Президент Сп. Держав Вілсон в відповідь на вороже і непризнавне поведенє президента Мексіка, Гуерти, — рішив ся вийти на дорогу інтервенції і [illegible] о [illegible] [illegible] всі европейські держави, які, як загально ся сподіють ся, не будуть робити сему предприятию президента Вілсона жадних перепон. — До інтервенції причинило ся в певній мірі се, що Гуерта цілком не хотів відповісти на жадане Сп. Держав, висланє ще минулого тижня, з якім не двозначно домагано ся добровільного уступлення Гуерти зі становища [illegible], та перенесення нових „чистих" виборів, підчас яких всі мексиканські горожани моглиб без боязни віддати свої голоси та вибрати порядних, хто має бути президентом.

американський корабель узія перед переслідуванєм Гуерти. Зроблено в Гавані атентат, з якого Ліна виніс кілька тяжких ран в голову і лиці. Виновника арештовано і вкинено в тюрму; є він Мексиканцем і як сподіють ся, має бути він підкупленим через Гуерту. Ліна забрано до шпиталю, де лікарі освідчили, що рани не суть небезпечні і він через кілька тижнів буде здоров.

Болгарія і Австрія.

Болгарські газети оголошують тепер урядовий документ, підписаний найзначнійшими болгарськими політиками, з якого виходить що на коронній раді, яка відбула ся безпосередно перед війною з Сербією і Грецією всі провідники болгарських сторонництв поручали болгарському урядови, жаби рішучо воєнні кроки забезпечити Болгарії свобідні дипломатичні з боку Туреччини і Румунії та опертя ся в помочі Австрії. Болгарський уряд на вісті з королем Фердинандом [illegible] не зробив, підписавши цілкомито відмовляє російських дипломатів. Болгарія має завдячити тільки Росії що війну з Сербією і Грецією програла. Отже болгарські народні провідники жалують від корол, наче свою будучу політику опер і опір на платформі порозуміння з Австрією.

Княжна утікла від свого чоловіка.

З Лондону доносять, що російська архикнягиня, Марія Павловна, донька великого князя Павла Александровича, з жінки шведського принца Вілгельма, опустила його та прибула до свого батька, що пробуває саме тепер в Парижі, і заявила, що не жадну ціну не поверне і не буде жити з своїм чоловіком.

Причиною сього належить та обставина, що шведський принц Вілгельм заборонив своїй жінці російській княжні, приятельських зносин з капітаном Савінським, російським аташе в Штокгольмі, і підчас суперечки потурбував її чимно. Королівський двір в Штокгольмі старає ся цілу справу утихомирити, та пробує наклонити архикнягиню до повороту.

Здетронізоване короля.

Державна Рада Баварії ухвалила внесок, щоби теперішнього баварського короля Отона здетронізувати, і проголосити королем Баварії його свояка, князя Людвика. Король Отон є тяжко умово хорий так, що майже від часу, коли вступив на престол був він з іменя королем, бо з ліпшости корону держав він вже в його [illegible] [illegible] [illegible]

туцеті котрийсь з його найбільших союзів.

Князь Людвик минувшої пятниці зістав коронований, та зложив присягу, що буде поважувати ся конституції, та буде робити на добро краю і його підданих.

Самоубійство шпіона.

До Вологчек приїхав незнанця якийсь чоловік, вбраний по мужицьки, а що його поведенє було підозріле для жандармерії, во не не пускали його з очий. Переконавши ся, що чужинець оглядав залізничний окопи в Вологчек, військові будинки, залізничний дворець, будинок податкового уряду, а потім робив фотографічні знимки. Коли жандарми хотіли його арештувати, чужинець утік та коли хтів вскочити до одного,? що відходив до Підволочиск, жандарми вистрілили кілька разів. Чужинець відповів на се револьверовими стрілами. Його поцілила одна куля і коли побачив, що не врятуєть ся, вистрілив ще зачи собі у висок і упав мертвим на землю. Сконстатовано, що він був незнаний, носив перуку і мав при собі російські гроші. Тотожности не справджено, бо не найшли при нім ані паперів ані документів. З лиця виглядав на інтелігентного, около 30 літного чоловіка. Догадують ся, що се мусів бути шпіон.

Вибори в Ню Йорку

В Ню Йорку відбули ся тепер завзяті вибори кандидатів; двох кандидатів на урядника міста, іменно McCall-а, члена демократичної партії якого цілком сильна демократична організація т. зв. Таманн, і Mitchel-а, кандидата республиканців, індепендентів і фузіоністів. Обі кандидуючі сторони ведуть за собою велику агітацію, при якій не жалять собі взаємно найгірших закидів Демократів побираює найбільше завзято Сульцер, якого вжадали демократи підкупуть великою державний трибунал від його уряду за поновлені політичні проміни.

Послідні вістки доносять що Мічел зістав вибраний.

75 центів тузін яєць.

Брак яєць в НюЙорку спричинив се, що тузін яєць продає ся там тепер по 75 центів. Продавці повезкують до держави тим, що яєць трудно доставити. та говорять, що з короткім часі тому ціна не пізнанні за тим що тузін буде коштувати 80 до 85 центів. Продавці загрожують спровадити яйця з Европи, а тим самим обнизити ціну.

Звільнене Жидів від військової служби.

Російське міністерство війни носить ся з наміром внести перед Думою законопроект, щоби Жидів цілком звільнити від обовязку служби при російській війську. За звільнене від військової служби кождий Жид має платити поголовний військовий податок. Свій намір мотивує міністерство війни тим, що Жиди не представляють для російської армії ніякої боєвої вартости, противно своєю невідповідністю до сповнювання військових обовязків та революційною пропагандою, вони тільки деморалізують російських жовнярів.

Обрабували потяг.

Недалеко місточка Омага в стейті Небраска затримав сей один розбійник потяг їдучий з Чікаго і загрозивши службі і пасажирам револьвером забрав від них 300 долярів в грошах і 4 дорогоцінні годинники. Забравши свою добичу вистрілив на потяг кілька разів у воздух з ліса в поблизьких корчах. Зараз заалярмовано поліцію уряди сейчас погоню за розбійником, однак до сих пір не удалось його зловити.

Хитрі ошуканці

Часописи доносять про слідуючий випадок, який

Горожани і Податкові варди 5.!

Памятайте, що дня 12 с. м. о год. 8 в вечер відбудесь велике віче виборче в салі Й. Хлопана cor. Burrows & McGregor.

На віче се повинні прийти всі, бо порішати мають ся важні справи дотикаючі сеї варди.

Комітет

пере[illegible] кількома днями лучив ся в Римі. До одної з першорядних ресторацій в тім місті, майже дуже порано одітий панок і замовив собі подати як найкращий обід зі всіми приставками та напитками. Коли сей гість вже доволі наїв ся і по обіді закурив собі дороге цигаро, приступив до нього господар з поліційним агентом, котрий попросив удати ся з ним на поліцію, а рівночасно заявив виконувати ся сумлінно, бо в противнім случаю заложить йому на руки кайдани. Гість удав ся сумлінно за поліційним агентом, котрому властитель ресторації не подякував за те, що арештоване перепровадив сумлінно, не роблячи шкандалу та заявив, що по рахунок за обід прийде на поліцію, так як се йому агент порадив.

Можна собі представити, яке велике розчарованє мусіло стрітити властителя ресторації, коли на другий день прибув на поліцію та шукав грошей за обід арештованого пана, — а йому там відповіли, що про подібне арештоване цілком ніч не знають. В коротків часі за подібним „рахунком" прибули на поліцію ще два другі властителі ресторацій в місті, яких стрітила така сама пригода, як першого. — Оказалось певно, що всі вони впали жертвою хитрих обманців, котрі перебираючись за поліцію, то за великих панів, то за поліційних агентів, годували себе по ресторанах дорогими стравами та напитками.

Трец забив о коний

Недалеко Мантон, Ман. татарский трец забив шість молодих коний, які спочивали на желізничій трецї. Коні сі були власністю фармера Э. Гарнера. Школа виносить около 1000 долярів.

ШІФКАРТИ ДО КРАЮ!

КРАЯНИ!
Як ідете до краю або з краю, незабудьте прийти то нас по шифкарту. У нас можна купити шифкарту до краю на всі Лінії і також можна їхати через Канаду або НюЙорк.
Ми продаємо шифкарти по слідуючих цінах, як [illegible]
Шифкарта з Вінніпеґу до Кракова в одну [illegible]
.. .. .. Львова .. [illegible]
.. .. .. Чернівець .. [illegible]
.. .. .. Тернополя .. [illegible]
Як масте гроші і хочете їх замінити то ми вам заміняємо і беремо лише два центи від долара заміняного [illegible]
Як не хочете везти гроший з собою, то ми вам пошлемо, так, щоби ви забрали як приїдете до краю.
Наша спілка вже провадить інтерес 34 роки і тепер [illegible] [illegible] безпечнійших офісів в Канаді. Наш офіс отворений від 9 рано до 9 вечером що дня.
ALLOWAY & CHAMPION, LTD. 667 Main Street Winnipeg, Man.
C. GENIK. Управитель загр. відділу.